DE

Natuurlijke Hulpbronnen

VAN DE KOLONIE

Curaçao,

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.,

TIJDELIJK IN NEDERLAND.

's GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
— 1879. —

I

73

NA H2 C 24 I
Chumaceiro
De natuurl. hulp-
bronnen
10194

Openbare Leeszaal en Boekerij
NA H2 ORANJESTAD, ARUBA C 24 I

Dit boek moet terugbezorgd worden op de het laatst hieronder gestempelde datum. Bij latere terugbezorging moet boete worden betaald.

1-68		
wordt hersteld		

OPENBARE LEESZAAL EN BOEKERIJ
ARUBA
Dit boek wordt niet uitgeleend en kan uitsluitend in de Leeszaal worden geraadpleegd.

ARUBA DRUKKERIJ 1241

DE NATUURLIJKE HULPBRONNEN

VAN

DE KOLONIE CURAÇAO.

Gedrukt bij GEBR. BELINFANTE, voorh.: A. D. SCHINKEL.

DE NATUURLIJKE HULPBRONNEN

VAN DE KOLONIE

CURAÇAO,

DOOR

A. M. CHUMACEIRO Az.,

TIJDELIJK IN NEDERLAND.

NA. C24 I

's GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
— 1879. —

OPENBARE BOEKERIJ EN LEESZ. ARUBA

10.194
30 JUNI 1952

« Aan de kolonie Curaçao belooft een ruimer gebruik van de rijkdommen, die haar bodem oplevert, eene betere toekomst. »

Aldus luidde het Koninklijk woord bij de jongste opening der Staten-Generaal.

Was voor een ieder dat woord de uitdrukking der lang gekoesterde verwachting, dat onze kolonie die sedert onheugelijke tijden een lastpost op Neerlands begrooting is, door de ontwikkeling van hare' natuurlijke rijkdommen binnen kort zelve in hare behoeften zal kunnen voorzien, voor den vaderlandslievenden Curaçaonaar was het tevens een woord van geruststelling. «Weest niet bevreesd dat wij U den vreemde zullen overleveren, dat wij den band die U aan Nederland en Oranje snoert zullen verbreken; neen, door U in de gelegenheid te stellen de rijkdommen die Uw bodem oplevert, te ontwikkelen, zullen wij trachten U eene betere toekomst te verzekeren.»

Daarom werd dan ook dat Koninklijk woord door elk regtgeaard Curaçaonaar als een blijde boodschap begroet, met innige dankbaarheid vernomen.

De Volksvertegenwoordiging betuigde instemming met dat woord; ook haar zij onze dank gebragt.

Zal het echter in alle opzigten bewaarheid worden?

Zal Curaçao inderdaad Nederlandsch blijven?

Zal de kolonie wezenlijk eene betere toekomst tegemoet gaan?

De bevestigende beantwoording dezer vragen hangt af van de maatregelen, die de Regering, — welligt in overleg

met de Vertegenwoordiging — in het leven zal roepen om het gewenschte doel te bereiken.

Wij ontveinzen het ons niet, zoo Curaçao steeds moet voortgaan een lastpost voor Nederland te zijn, dan vreezen wij voor de toekomst van onze nationaliteit. Het moge eenige jaren meer of minder duren, er bestaat gevaar dat men eindelijk zal trachten van den lastpost bevrijd te worden. Thans moge het denkbeeld van *loslating* nog slechts bij enkelen ingang vinden, allengs zal het getal voorstanders toenemen en wanneer zich dan eene goede gelegenheid aanbiedt om ons over te doen, zal zij gretig worden aangegrepen. De ontwikkeling van onze natuurlijke rijkdommen, de voorziening. de algeheele voorziening in onze behoeften, als een gevolg van die ontwikkeling, is het eenige dat ons de toekomst met vertrouwen kan doen tegemoet gaan.

Onze financiële onafhankelijkheid van Nederland alléén is in staat onze politieke vereeniging met Nederland in stand te houden.

Het is dan ook een dure pligt voor een ieder die het wel meent met Curaçao, en met hare toestanden van nabij bekend is, de middelen aan de hand te geven waardoor de kolonie van Nederland financieel kan onafhankelijk worden om politiek aan het dierbaar Moederland verbonden te blijven.

Aan dien pligt willen wij naar ons best vermogen thans voldoen. Wij willen aantoonen wat tot nu toe de ontwikkeling onzer natuurlijke rijkdommen heeft tegengehouden; er op wijzen dat zoo men op den ingeslagen weg voortgaat, het woord des Konings tot de *pia vota* zal blijven behooren; wij willen eindelijk de middelen aan de hand geven, die naar onze wijze van zien in dien ongelukkigen toestand de gewenschte verbetering kunnen aanbrengen. Wij zullen dat doen vooral met betrekking tot de phosphorzure kalklagen, die zich op het eiland Aruba en meer

bepaaldelijk in het oostelijk gedeelte van dat eiland bevinden.

Wij beginnen met op den voorgrond te stellen, dat wij ten deze belanghebbenden zijn; doch wel verre dat deze omstandigheid ten nadeele van ons geschrift moet worden uitgelegd, wagen wij het de verwachting uit te spreken, dat men er daarom des te meer waarde aan zal hechten. De belanghebbende kent dikwerf de zaak in behandeling beter dan eenig ander; juist omdat hij er belang bij heeft, doet hij alle mogelijke moeite om alles wat die zaak betreft en daarmede in verband staat uit te vorschen; hij tracht zich geheel en al op de hoogte der kwestie te stellen en is dan ook het best in staat anderen een goed inzigt in die kwestie te geven.

Maar zullen niet partijdigheid en vooringenomenheid zijne pen besturen? De overtuiging dat allen die ons geschrift in handen nemen met de kennis dat wij belanghebbenden zijn, al dadelijk aan partijdigheid en vooringenomenheid bij ons zullen denken, zal ons aansporen al het mogelijke aan te wenden, om dat verwijt te ontgaan. Die overtuiging zal een waarborg voor onze onpartijdigheid en niet-vooringenomenheid zijn. Elke gedachte, elk woord zullen wij juist wegens die overtuiging des te naauwkeuriger wikken en wegen. Buitendien, veel van hetgeen wij hierbij aan het publiek oordeel onderwerpen, steunt op onwraakbare dokumenten. Door deze eene plaats in ons geschrift te doen vinden, wordt een ieder in staat gesteld over de juistheid onzer gevolgtrekkingen een zelfstandig oordeel te vellen.

En *last but not least*, men moet het niet vergeten, Ego staat van uit Curaçao op de loer. Sedert Augustus heeft hij verklaard ons op dit terrein te wachten en bereid te zijn ons daar slag te leveren. (Zie *Een Wanklank uit Curaçao*, bladz. 9). Wij hebben dus dubbele reden om op onze hoede te zijn. Wij zullen de waarschuwing niet in

den wind slaan, ons best doen Ego geen vat op ons te geven, en aldus de waarheid van het Spaansch spreekwoord bevestigen «Guerra avisada no mata soldado. (*Un homme averti en vaut deux.*)

In het begin van het jaar 1871 werd door den heer John Godden op het onbewoond eilandje Klein-Curaçao phosphorzure kalk ontdekt. Tot dien tijd was deze stof voor de bewoners van Curaçao, Bonaire en Aruba iets geheel onbekends. Op de Bovenwindseilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba schijnt dit niet het geval geweest te zijn. Die eilanden in de onmiddellijke nabijheid van *Sombrero* gelegen, van waar gedurende verscheidene jaren eene groote hoeveelheid van die zelfstandigheid werd uitgevoerd, waren aldus in de gelegenheid die stof te leeren kennen en herhaaldelijk werden er dan ook pogingen in het werk gesteld om aldaar phosphorzure kalklagen te ontdekken. Ofschoon nu en dan wel met veel ophef van gedane ontdekkingen, die miljoenen schats voorspelden, gewaagd werd, de uitkomst is nihil geweest.

Op de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba was, gelijk gezegd is, de zelfstandigheid ten eenemale onbekend, zelfs zóó dat men na ontdekking en aanvang van bewerking van Klein-Curaçao voortging ze *guano* te noemen, onder welken naam ze thans nog algemeen wordt aangeduid, niettegenstaande de bestanddeelen zoowel als de oorsprong van phosphorzure kalk en guano ten eenemale verschillend zijn; ook in den prijs is het verschil tusschen de eene en de andere stof zeer groot. Zij komen slechts hierin overeen dat beiden, na het ondergaan eener chemische bewerking, als meststof worden aangewend.

Door den heer Godden, die geheim had gehouden, waar hij de bedoelde zelfstandigheid had ontdekt, werd, nadat hem de verzekering was gegeven dat hem de bewerking

en de uitvoering zouden worden vergund, indien men het over de voorwaarden daarvan kon eens worden, officieel aanvrage tot het verkrijgen der vereischte vergunning gedaan, en nadat zijne voorstellen ten dien opzigte door den Raad van Bestuur aannemelijk en in het belang der Kolonie waren bevonden, werd door hem met het koloniaal gouvernement eene overeenkomst gesloten.

Veel werd later tegen het verleenen dier vergunning geschreven en gesproken, naar onze meening, geheel ten onregte. Het gaat niet aan, eene handeling alleen naar haren uitslag te beoordeelen. De ontginning is voor den ondernemer eene bron van rijkdommen geweest, zegt men, ergo het Gouvernement had betere voorwaarden moeten bedingen. En toch, die uitslag alleen gaf den doorslag bij de veroordeeling van deze gouvernementshandeling. Bij de algeheele onbekendheid met de plaats waar de zelfstandigheid zich bevond; bij de wetenschap dat door de maatschappij die het Engelsch eilandje *Sombrero* bewerkt, *nog veel minder* aan het Engelsch Gouvernement betaald wordt, mag men de op Curaçao door het Gouvernement bedongen voorwaarden inderdaad gunstig noemen. Vooral behoort dit te geschieden wanneer men bedenkt dat slechts eenige jaren vroeger *de ontginning van alle mineralen* (volgens arrest van den Hoogen Raad van 1 Julij 1877 moet dit woord hier in de engere beteekenis van *metalen* worden verstaan) *bevattende gronden op het eiland Aruba* (1) aan den heer F. Isola werd toegestaan voor een bedrag van vijf en twintig honderd gulden 's jaars, en dat *terwijl men wist* dat er goud op Aruba in den grond aanwezig is, de streken waar het wordt aangetroffen kende en men zich natuurlijk van het bewerken van goudmijnen

(1) Ongelukkige redactie! De bedoeling toch is, de ontginning van alle mineralen — metalen — zich bevindende op gronden van het eiland Aruba. De woorden zouden doen denken aan eene ontginning van alle gronden.

steeds groote denkbeelden maakt. Door die vergunning werden de arme inwoners van Aruba, aan wie bij publicatie van 9 Januarij/11 April 1867 nº. 3 «de vrije gouddelving weder is toegelaten» van dat voorregt verstoken. En toch werd die vergunning, niettegenstaande minder gunstige voorwaarden bij betere gegevens, niettegenstaande het ontnemen van een voorregt der bevolking eerst eenige maanden te voren verleend, door niemand veroordeeld. Waarom niet? Omdat de gouddelving, alhoewel zij in verschillende handen is overgegaan, tot nu toe geene winstgevende onderneming is geweest.

De ontdekking van den heer Godden en de winsten die hij door zijne exploitatie verkregen heeft, zijn voor menig eigenaar van gronden een spoorslag geweest om ook onderzoek naar phosphorzure kalk of andere zelfstandigheden, die met winst uitgevoerd kunnen worden, in te stellen of te doen instellen; er heerschte gedurende eenigen tijd op Curaçao, Bonaire en Aruba een wezenlijke *guanokoorts*, die eerst, nadat men tot de overtuiging was gekomen zich in zijne verwachtingen bedrogen te hebben, allengs bedaarde. In den tijd dat de koorts op haar hevigst was, werden door menig grondeigenaar, niettegenstaande de buitensporigste verwachtingen die men algemeen koesterde, met den heer Godden kontrakten gesloten, waarbij die eigenaren ook slechts *f* 2,50 per uitgevoerd wordende ton bedongen, en toen kende men reeds in zekere mate de voordeelen door den heer Godden behaald, en had het onderzoek naar de stof slechts over eene betrekkelijk kleine uitgestrektheid gronds te geschieden. Een Gouvernement moet zich tevreden stellen even goede voorwaarden als particulieren te bedingen; zelden gebeurt dit, vooral dan niet, wanneer het Gouvernement de baanbreker is.

Op Curaçao en Bonaire leidden de onderzoekingen tot geen resultaat. Op Aruba was het anders. In het jaar 1873 of in het begin van 1874 werden in het oostelijk gedeelte

van dat eiland door den heer J. H. Waters Gravenhorst, phosphorzure kalk ontdekt op gronden die aan eenige zijner familiebetrekkingen waren afgestaan en door hem werden aangekocht.

Nadat de ontdekker pogingen had aangewend om met den Agent van de *Aruba Island Gold Mining Company, Limited*, — aan welke Maatschappij de concessie Isola was overgegaan, — eene overeenkomst te sluiten om de door hem op zijne gronden ontdekte stof voor gezamenlijke rekening te bewerken en uit te voeren, daar hem de middelen ontbraken om dit voor eigen rekening te doen, en nadat die pogingen mislukt waren, stelde de heer Gravenhorst zich in betrekking met den heer Gonnen, waarvan het gevolg was, dat tusschen die heeren en eenige anderen eene Maatschappij tot ontginning der bedoelde gronden werd opgerigt.

Dán, men had buiten den waard gerekend; terwijl men zich gereed maakte het benoodigde voor den aanleg der werken naar Aruba te verzenden, kwam er onverwachts een verbod van het Gouvernement van Curaçao om phosphorzure kalk op particuliere gronden te bewerken, en zelfs steenen van welken aard ook te vervoeren.

Dit verbod was zijn oorsprong verschuldigd aan stappen van de voormelde Goudmijn-Maatschappij. Deze beweerde *het uitsluitend* regt te hebben ter ontginning van alle delfstoffen bevattende gronden op het eiland Aruba; phosphorzure kalk, meende zij, is eene delfstof, dus deze zelfstandigheid is in het kontrakt tusschen haren voorganger en het Gouvernement der Kolonie, den 31en December 1867 aangegaan, besloten; aan haar dus het uitsluitend regt om op geheel Aruba, op alle gronden, reeds afgestane en nog aftestane, de aanwezige phosphorzure kalk te bewerken en van daar uit te voeren. Zij beriep zich op art. 1 van dat kontrakt, luidende: «Door het Gouvernement dezer Kolonie wordt aan den contractant F. Isola verleend

het uitsluitend regt tot ontginning der delfstoffen bevattende gronden op Aruba en zulks voor den tijd van vijf en twintig achtereenvolgende jaren» enz.

Hun die met de toestanden in de koloniën niet bekend zijn, zal het welligt vreemd schijnen van een verbod te hooren om phosphorzure kalk op particuliere gronden voorkomende, te bewerken en zelfs steenen van welken aard ook van die gronden te vervoeren. Zijn op die eilanden Uwe gronden dan niet Uw eigendom, en kan het Gouvernement er dan maar zoo willekeurig over beschikken, zoodat het U zelfs verbieden kan steenen, van welken aard ook, van daar te vervoeren?

Tot 2 Julij 1874 dacht een ieder op Aruba eigenaar zijner gronden te zijn en het vrije regt van beschikking te hebben over al hetgeen zich daarop en daarin bevindt met uitzondering alleen, dat men niet bevoegd was mijnen en groeven onder den beganen grond, zonder verkregen vergunning van het Bestuur aan te leggen. Verder achtte men zijn eigendom vrij, alleen onderworpen aan de algemeene wetten. Op dien dag vernam men eene andere leer: de gronden zijn U slechts afgestaan voor landbouw en veeteelt, gij moogt ze voor niets anders aanwenden op *poene* van ze geheel te verbeuren.

Om het relaas der feiten niet aftebreken, treden wij hier niet in eene uiteenzetting der motiven, waarop deze nieuwe leer steunt. Dit punt en de wederlegging dier motiven laten wij voor het tweede gedeelte dezer brochure.

Groot was de teleurstelling door gemeld verbod aan de ondernemers veroorzaakt; groot de schade hun dientengevolge berokkend, maar oneindig grooter de teleurstelling en schade voor de arme, ongelukkige bevolking van Aruba!

Wij hebben vele eilanden in de West-Indiën en ook vele plaatsen op het vaste land van Zuid-Amerika bezocht en zeer van nabij leeren kennen, maar nergens, nergens hebben wij eene armoede, eene ellende aanschouwd, welke met die op

Aruba kunnen vergeleken worden. Men weet het, ten gevolge van het klimaat en de gewoonten heeft men in die gewesten betrekkelijk veel minder behoeften dan bv. in Nederland. Voor kleeding, schoeisel en verwarming behoeft niet gezorgd te worden; een schamel stuk doek om de lendenen, een oude schoenzool als *sandaal* aan de voeten is desnoods voldoende; kan men zich een hemd en broek aanschaffen die te zamen nog geen paar gulden kosten, dan is men onder de plantage-negers al gelukkig; wat maïs met een klontje suiker (papilon) of boter, een stukje gezouten visch, en water in overvloed, al is het minder zuiver, is, zoo het niet anders kan, den arme genoegzaam voedsel. Daarom heerscht er dan ook in die gewesten dat gebrek niet, dat men in niet-tropische gewesten zoo dikwerf aantreft. Hoe minder behoeften, hoe minder armoede. Maar, eten moet men, wil men niet van honger omkomen. En dat ontbrak den armen Arubiaan voor en na 1874, maar vooral na dat jaar, zoo menigmaal. De sluiting van de Venezuelaansche havens, het verbod om in de Venezuelaansche wateren te visschen, de intrekking van de toelating tot vrije goud-delving, het ophouden van de werkzaamheden der *Gold Mining Company* hebben dien armen Arubianen alle middelen van bestaan ontnomen.

Toen wij in het begin van 1874 op dat eiland waren, werd er bepaald honger geleden. Met welk een blijdschap werd toen niet door de ongelukkige van werk verstoken arbeiders de tijding vernomen, dat op *Serro Colorado* door den heer Godden de werkzaamheden aan de phosphorzure kalklaag zouden worden aangevangen. Zij hadden van hunne broeders van Curaçao en Bonaire vernomen, dat de heer Godden goed werk met hoog loon en goede voeding betaalde, en zij zouden daarin thans ook deelen. Vijftig arbeiders waren er voorloopig slechts noodig, daar zoolang de gereedschappen en verdere benoodigdheden niet waren aangekomen, er niet meer geplaatst konden

worden, en in minder dan één dag waren er meer dan vijfhonderd op den uithoek van het eiland waar Serro Colorado gelegen is, verschenen. Het was hard zoo velen dier ongelukkigen onverrigter zake te moeten heenzenden, maar het was inderdaad hartverscheurend, menigeen zijne diensten alleen tegen de verstrekking van kost te hooren aanbieden. «*Mi no ké plaka, mi ta traha pa kuminda so, mi tien hamber,*» (ik wensch geen geld, ik wil voor eten alleen werken, want ik lijd honger) mag wel als de kreet van de grootste ellende worden beschouwd. Men gaf die ongelukkigen al wat men had, zoo dat een vaartuig naar Curaçao moest gezonden worden om een nieuwen aanvoer van provisie te halen.

En toch, moest men later, in plaats gelijk men verwacht had, het getal arbeiders te vermeerderen, zelfs hen, die eenigen tijd aan goede voeding en goed loon gewend waren geraakt, afdanken, en dat juist toen de noodige gereedschappen en machineriën waren aangekomen om de werkzaamheden op groote schaal voort te zetten.

Herhaaldelijk moest er sedert een beroep gedaan worden op de publieke weldadigheid om eenige honderde zakken maïs voor de hongerlijdende bevolking van Aruba te zenden. Van wege het Gouvernement van Curaçao moesten meer dan eens Commissiën benoemd worden om bij de inwoners van Curaçao deur aan deur rond te gaan om liefdegaven in te zamelen. Van uit Nederland werden ook groote bedragen overgemaakt tot leniging van den nood; ook Venezuela bleef niet ten achter in liefdebetoon aan den hongerigen nabuur. En dat alles terwijl de bodem schatten bevat, wier ontginning voldoende is om alom welvaart te verspreiden ! ! !

Alhoewel van hun goed regt overtuigd, en niet twijfelende of het verbod van den 2den Julij was onwettig, moesten de eigenaren toch besluiten de werkzaamheden te staken De winst op artikelen als phosphorzure kalk, die betrekkelijk weinig waarde hebben, wordt voornamelijk

verkregen door het aanleggen van werken waardoor de verscheping gemakkelijk, goedkoop en in groote hoeveelheid kan geschieden. Die aanleg moge het aanwenden van groote kapitalen vereischen, zonder dat is er geene winstgevende zaak van te maken. Op de gronden die men had, konden die werken niet worden aangelegd, daar ze voor schepen van eenigen diepgang niet toegankelijk zijn en ook niet toegankelijk gemaakt kunnen worden. De hulp en medewerking van het Gouvernement werden vereischt ter bekoming van de noodige vergunningen tot het aanleggen van spoorwegen, het plaatsen van boeijen, het inrigten van het rif, bekend onder den naam van *Indiaansch Kop*, als ligplaats voor schepen, en zoo veel meer dat noodig was en zonder die hulp en medewerking niet tot stand kon gebragt worden: — hoe dan het verbod van het Gouvernement in den wind slaan? Dat ging niet, zonder gevaar te loopen genoodzaakt te zijn de geheele onderneming tot pygmeïsche afmetingen te moeten beperken. Men onderwierp zich dus aan het verbod, maar trachtte door betoogen, zoowel op Curaçao als in Nederland, het Gouvernement tot andere inzigten te brengen. Te vergeefs!

Intusschen had de heer Godden in het jaar 1874 op de plantage Santa Barbara, op Curaçao gelegen, phosphorzure kalk van rijke gehalte en in groote hoeveelheid ontdekt en was hij, te zamen met een ander, eigenaar van die plantage geworden. Voor eigen rekening, tegen uitkeering van een zeker bedrag aan zijn mede-eigenaar, ving hij de exploitatie van die plantage aan, gaf daar werk aan honderde arbeiders, verschafte aldus onderhoud aan honderde huisgezinnen, betaalde aan de koloniale kas voor regten wegens den uitvoer van dat artikel bijna evenveel als het geheele eiland aan invoerregten op alle aangebragte goederen opbrengt. Men denke niet aan overdrijving; wij zullen cijfers voor ons laten spreken. Voor 1878 werd de opbrengst van de invoerregten op Curaçao, bekend onder

den naam van Patentregt op ingevoerde goederen, — op ƒ 50.000 begroot; die raming werd echter te hoog bevonden, immers bij de begrooting voor 1879 werd uit dezen hoofde slechts ƒ 40.000 uitgetrokken. Door den heer Godden werd in 1878 een bedrag van ƒ 35.641.03½ aan uitvoerregten en havengelden voldaan. In 1877 was de opbrengst van het patentregt op ingevoerde goederen ƒ 31.692.83½, de heer Godden betaalde over dat jaar uit voormelden hoofde ƒ 21.111.60 en in het begin van het jaar waren de werken nog niet voltooid.

Men zal begrijpen dat de ontdekkingen op Aruba en Curaçao de guanokoorts weer opwekten: zij sloeg tot guanomanie over. Een ieder droomde dat de schatten van Croesus de zijne waren; Peru was niets in vergelijking met het dorre en kale Curaçao! Ook Bonaire was aangestoken. Maatschappijen werden in het leven geroepen; geologen, chemisten, ingenieurs, — aardkundigen, scheikundigen, bouwkundigen, — ontboden; laboratoriums opgerigt; mijngereedschappen ingevoerd; de gouden eeuw was aangebroken!

Om den lezer een denkbeeld te geven van de verwachtingen, die men toen op Curaçao koesterde, laten wij hier eene vertaling volgen van eene correspondentie uit Curaçao voorkomende in de *St. Thomæ Tidende* (een op het Deensch eiland St. Thomas verschijnend nieuwsblad) van den 6en Februarij 1876:

«Het jaar is voor de eilanden Curaçao en Bonaire zeer voordeelig begonnen, wat de ontwikkeling hunner natuurlijke hulpbronnen aangaat, daar er voor rekening van Europeesche huizen kontrakten gesloten zijn voor den jaarlijkschen uitvoer van meer dan dertig duizend ton Phosphorzure Guano gedurende vijf en twintig jaren. Van Curaçao zelf heeft de heer Godden reeds vijf ladingen rots-phosphorzure kalk verscheept van zeer goede gehalte, en op de plantage Hermanus (vroeger Santa Marie geheeten)

heeft Dr. WENDEL (een Duitsch geoloog en chemist) een onmetelijke laag phosphorzure kalk van 60 tot 88 percent ontdekt, terwijl Dr. WAY (een Engelsch chemist) en een mijn-ingenieur van Freiburg, de heer GRAFF, elken dag grootere en grootere lagen ontdekken op de gronden die de heeren MAAL gekocht hebben. Op Bonaire heeft de heer FOCK VAN COPPENAAL (dr. in de natuurkunde) den Europeeschen kontraktant meer dan eene maand op een inspectiereis over de gronden van de heeren HELLMUND, JESURUN en BOOM vergezeld Dr. COPPENAAL verzekert, dat de aanwezige hoeveelheid wel 10 miljoen ton te boven gaat en het groot aantal ontledingen, zoowel kwantitatieve als kwalitatieve door hem gedurende de laatste zes maanden verrigt (zegge 2006) nagaande, schijnt de kwaliteit uitnemend geschikt ter bereiding van superphosphorzuur.»

Aldus in het begin van 1876! Wij naderen thans 1880, wat is van al die verwachtingen geworden? Zij zijn allen, allen in rook vervlogen, alleen de onderneming van den heer GODDEN bestaat nog, neemt dag aan dag in belangrijkheid toe! Is het wonder, dat zijn voorspoed door menigeen met leede oogen wordt aangezien, dat men zijne verdiensten jegens de Kolonie zoo veel mogelijk tracht te verkleinen, er op uit is hem in alles tegen te werken en te bemoeijelijken? Zonder die teleurgestelde verwachtingen ware dit alles natuurlijk, hoe veel te meer thans?

Dán, revenons à nos moutons.

De werkzaamheden op Aruba werden gestaakt, de op Curaçao en in Nederland ingediende vertoogen tegen het uitgevaardigd verbod waren te vergeefs.

De *Gold Mining Company*, aan wie mede verboden was, maar aan haar op goede motiven, de op Aruba aanwezige phosphorzure kalk te bewerken en uit te voeren, stelde bij het Hof van Justitie op Curaçao eene actie in tegen het Koloniaal Gouvernement en eischte: « dat het den Hove moge behagen te verstaan dat de eischeresse met uitsluiting

van anderen, geregtigd is tot het genot van de op het eiland Aruba gevonden of nog te vinden *phosphate of lime;* voorts het Bestuur te veroordeelen om te gehengen en te gedoogen, dat de eischeresse, ingevolge hare concessie de gronden op Aruba, welke *phosphate of lime* bevatten, ontginne, en van de daardoor te verkrijgen *phosphate of lime* het vrije genot hebbe, met magtiging om des noods zich van den sterken arm der justitie te bedienen om aan deze veroordeeling uitvoering te verzekeren, en met veroordeeling van het Bestuur om aan de eischeresse te vergoeden alle kosten, schaden en interessen door haar gehad en geleden of nog te hebben en te lijden, ten gevolge van de ontkenning harer regten op de te Aruba aanwezige *phosphate of lime.*»

Bij vonnis van voormeld Hof van 15 Mei 1875 werd de eischeresse in een gedeelte van den ingestelden eisch nietontvankelijk verklaard, terwijl het ander gedeelte haar ontzegd werd. (Zie *Weekblad van het Regt* no. 3902).

Tegen dat vonnis werd door de *Gold Mining Company* appel bij den Hoogen Raad der Nederlanden ingesteld. Niet zoodra droeg de heer GODDEN kennis van het ingesteld hooger beroep, of zijnentwege werd *tempore utili* aan den Hoogen Raad een verzoekschrift ingediend om in het hangend geding als intervenient te worden toegelaten.

Bij de behandeling der zaak in eersten aanleg had het bij ons reeds een punt van overweging uitgemaakt voor den heer GODDEN in het geding te intervenieren; wij lieten het echter na omdat, bij bestrijding van partijen, er meer dan een jaar zou zijn voorbijgegaan, alvorens dit punt ware beslist, daar wij toch, bij niet toewijzing van ons verzoek, onze toevlugt tot den hoogeren regter hadden moeten nemen, terwijl bij toewijzing de partij die de interventie betwist had, zulks zou gedaan hebben, en met de lange termijnen bij dagvaardingen voor de Koloniën voorgeschreven en noodig, zou er spoedig een jaar en zelfs

meer mede heengegaan zijn vóór dit tusschengeding ware uitgemaakt. De overweging dat, hoe de uitslag van het geding in eersten aanleg ook zijn zoude, een der hoofdpartijen altijd in hooger beroep zou komen en de wetenschap dat interventie ook in hooger beroep nog ontvankelijk is, bepaalden ons besluit om in eersten aanleg niet te intervenieren.

Het verzoek om zich in het geding te voegen en tusschen te komen werd door geene der partijen, — noch door de *Gold Mining Company*, appellante, noch door het Bestuur der Kolonie Curaçao, geïntimeerde, — betwist; bij arrest van 2 Junij 1876 werd dan ook magtiging tot de verzochte interventie verleend.

Bij arrest van den 1sten Julij 1877 (*Weekblad* no. 4119) werd het tusschen de principale partijen door het Hof van Justitie in de Kolonie Curaçao gewezen vonnis bevestigd, terwijl de intervenient in de door hem genomen conclusie niet-ontvankelijk werd verklaard.

Wij zullen hier in geene beoordeeling van dit arrest treden, ofschoon het wel opmerking verdient dat, terwijl de eisch o. a. luidde: «te verstaan dat de eischeresse met uitsluiting van anderen geregtigd is tot het genot van de op het eiland Aruba gevonden of nog te vinden *phosphate of lime* (kan het algemeener?) voorts het Bestuur te veroordeelen om te gehengen en te gedoogen dat de eischeresse de gronden op Aruba welke *phosphate of lime* bevatten moge ontginnen en van de daardoor te verkrijgen *phosphate of lime* het vrije genot hebbe,» (dus van de gronden op Aruba zonder eenige uitzondering) en terwijl het verzoek tot voeging dan ook door geene der partijen is bestreden, de Hooge Raad die bij arrest van den 2den Junij 1876 de interventie had toegelaten (1) toch overweegt,

(1) Volgens het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering kon de heer GODDEN natuurlijk niet als intervenient handelen, dan alleen op de magtiging daartoe door den Hoogen Raad verleend en wel op de gronden door hem tot dat einde aangevoerd, en die gronden waren geene andere dan die in het geding behandeld.

«dat de strekking der tegen het geïntimeerde Bestuur ingestelde actie niet is, te doen beslissen, welke gronden aan die concessie zijn onderworpen, maar enkel om te doen uitmaken of de bedoelde stof in de termen daarvan valt.» Ons scheen het toe s. m. dat de houding der hoofdpartijen in het geding deze was: de *Gold Mining Company* vermeende en beweerde, dat in haar met het Bestuur van Curaçao aangegaan kontrakt, ook de *phosphate of lime* op alle gronden op Aruba, ook door derden bezeten, begrepen was, terwijl het Bestuur die meening betwistte, echter slechts wat het regt der Company op de stof betrof, maar van oordeel was, dat ware *phosphate of lime* inderdaad in bedoeld kontrakt begrepen, er geene kwestie was dat regt der Company alleen tot de nog niet afgestane gronden te beperken. Dat deze de bedoeling van de Maatschappij en de opvatting van het Bestuur waren, blijkt zeer stellig uit de houding door de Maatschappij in het geding aangenomen en tevens ook hieruit, dat de Maatschappij bij het Bestuur stappen gedaan heeft om den eigenaren der reeds afgestane gronden het bewerken van de phosphorzure kalk te beletten, welke stappen het reeds vermeld verbod van 2 Julij 1874 hebben tengevolge gehad. Wij kunnen ook nog wijzen op een Gouvernementsbesluit van den 23sten Januarij 1875 no. 23 (toen het geding reeds aanhangig was) luidende: «dat vermits toch, wanneer de eischende Maatschappij (Concessie Isola) in het gelijk mogt worden gesteld, dan zoowel de Gouvernementsgronden als de door den verzoeker aangekochte, volgens de aangehaalde bepalingen in de Concessie Isola voorkomende, binnen de grenzen van haar regt zouden vallen,» zoomede op een Gouvernements missive van den 30sten October van hetzelfde jaar, waarbij de Gouverneur den verzoeker kennis geeft dat het Bestuur geene ontginning van phosphorzure kalk toelaat, vóór dat de Hooge Raad uitspraak gedaan heeft in zake de *Aruba Island Gold Mining Company*.

Hoe dit echter zij, voor intervenient was het arrest van den Hoogen Raad in zooverre gunstig, dat daarbij uitgemaakt werd dat de *Gold Mining Company* geen regt hoegenaamd op de *phosphate of lime* heeft en dus ook niet op die voorkomende op zijne gronden. Ongetwijfeld hebben de argumenten van de zijde van den intervenient aangevoerd tot deze beslissing ook veel bijgedragen

Herhaaldelijk werd na den uitslag van het geding mondeling zoowel als schriftelijk tot den Gouverneur der Kolonie het verzoek gerigt, thans het regt van de eigenaren van de geconcedeerde gronden niet langer te ontkennen en hen toe te laten de op die gronden aanwezige phosphorzure kalk te bewerken en te verschepen, altijd met aanbod van betaling van een zeker bedrag voor elke uitgevoerd wordende ton. Bij request van den 20sten Mei 1878 werd dat verzoek nogmaals herhaald en zelfs verzocht, bijaldien het Bestuur het aanbod niet voldoende achtte, den requestrant dan bekend te stellen met de voorwaarden waarop het Bestuur geneigd zou zijn hem de verlangde vergunning te verleenen.

Bij missive van den 28en Junij daaropvolgende werd den requestrant te kennen gegeven «dat het Bestuur voornemens is eene publieke inschrijving wegens de verleening der verlangde vergunning te houden.»

Alvorens de zaken echter zoo ver gevorderd waren, had de Gouverneur tot drie malen toe eene ontwerp-verordening bij den Kolonialen Raad ingediend, «houdende bepalingen omtrent de ontginning van delfstoffen en door natuurvorming in den grond aanwezige meststoffen *in* of *op* domeingronden van de kolonie Curaçao.» Tot drie malen toe werd die verordening door den Kolonialen Raad gewijzigd in dien geest, dat de regten van de eigenaren der zoogenaamde concessiën voor landbouw en veeteelt, zoo al niet erkend, dan toch niet geheel miskend werden. Tot die wijziging door den Kolonialen Raad hebben ongetwij-

feld de van wege de eigenaren der concessiën ingediende requesten, waarin hunne regten op uitvoerige wijze werden uiteengezet en de ware belangen der Koloniale Kas en der bevolking aangetoond, veel bijgedragen.

Niets mogt baten. In Nederland had de Minister VAN BOSSE het anders besloten. Tweemalen werd de gewijzigde verordening door Z. M. krachtens de bevoegdheid H. D. bij art. 49 van het Regerings-Reglement voor de kolonie Curaçao verleend, verworpen, terwijl omtrent de derde verordening — behandeld in de zitting van den 31en December 1877 «de Voorzitter (de Gouverneur) naar aanleiding van art. 92 van het Regerings-Reglement aan den Kolonialen Raad kennis geeft, dat hij zich met de wijziging niet vereenigt en daarvan door hem aan den Koning zal worden kennis gegeven.» Parlementaire stijl om tot den Kolonialen Raad het verwijt te rigten, dat hij de belangen van de Kolonie niet wel behartigd heeft, althans naar de inzigten van de Regering.

Aan het slot dezer brochure zullen wij omtrent deze verordeningen meer in bijzonderheden treden, de motiven uiteenzetten waarom ze, zelfs met de daarin gebragte wijzigingen, onvoldoende moeten geacht worden ter bereiking van het beoogde doel, en eindelijk den weg aangeven, die, naar ons bescheiden oordeel, ten deze behoort gevolgd te worden.

Wij traden dan het jaar 1878 in zonder wettelijke regeling van dit voor Curaçao zoo belangrijk onderwerp.

Aan het in de aangehaalde missive van den Gouverneur dd. 28 Junij 1878 uitgedrukt voornemen werd gevolg gegeven. In de *Curaçaosche Courant* van den 27en Julij van dat jaar komt eene bekendmaking van den Administrateur van financiën J. C. MENSING voor, inhoudende «eene aankondiging van eene publieke inschrijving ter bekoming van concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op en in domaniale gronden gelegen op en in de nabijheid

van den *Serro Colorado* op het eiland Aruba, welke inschrijving moet geschieden met verzegelde biljetten die tot den 15en Januarij 1879 worden aangenomen.» (Zie Bijlage A.)

Die aankondiging lokte van de zijde van de *Aruba Island Gold Mining Company* een protest uit, voorkomende in de *Curaçaosche Courant* van 3 Augustus 1878. (Bijlage B).

Ten verzoeke van den heer GODDEN werd bij deurwaarders exploit van den 5en October 1878 almede geprotesteerd tegen de aangekondigde inschrijving «in zooverre als de bedoeling is de voorgenomen concessie tot zijne bovengemelde landerijen uit te strekken.» (Bijlage C).

Protesten hielpen evenmin als requesten. De inschrijving had op den vastgestelden dag plaats.

Was de veronderstelling niet gewaagd dat, bij de verwerping der door den Kolonialen Raad gewijzigde verordeningen, bij de Regering in Nederland een *parti-pris* ten behoeve van de in ongunstige omstandigheden verkeerende *Aruba Island Gold Mining Company* bestond, — (die vooringenomenheid kwam voornamelijk uit, bij het van wege de Regering ingediende derde ontwerp, waarbij aan deze *Company* de voorkeur op de phosphorzure kalk werd toegekend, niettegenstaande het arrest van den Hoogen Raad beslist had, *dat zij er hoegenaamd geen regt op had*), — bij de toewijzing der concessie in 1879 werd men in die veronderstelling versterkt. De geheele inschrijving was slechts voor de leus, *om een prijs te maken*, gelijk men dat in den handel noemt; van daar dan ook het voorbehoud van het Bestuur om buiten inschrijving over de concessie te beschikken, eene voorwaarde, waarop van wege de Regering in Nederland met kracht is aangedrongen. Wij hebben hooren spreken van pressie die op de Regering zou zijn uitgeoefend, doordien de gemagtigde van de Maatschappij bij zijne audientiën bij den Minister steeds door een der secretarissen van de Engelsche legatie vergezeld was, en dat de Regering daarin een indirecten wenk zag van den

wensch van de Engelsche Regering om der Maatschappij behulpzaam te zijn. Voor de eer van Nederland hopen wij dat dit geen waarheid zij!

De aangekondigde inschrijving had dan ten bepaalden dage plaats. Tien biljetten waren ingekomen die bij de opening bleken te zijn:

1.	Aanbod van A. G. MARSHALL	à *f* 14 per ton	= *f* 4.95 KM.
2.	» » H. GRAHAM, pd. st.	1 »	» (1)
3.	Protest van de Aruba Island Gold Mining Company.		
4.	Aanbod van E. F. G. DAWSON voor C. B. SEWELL	à *f* 8 per ton (2).	» 2.83 »
5.	Aanbod van ALFRED VEALE	à *f* 15.56 per ton.	» 5.50 »
6.	» » JAMES R. HARVEY	» 22.81 » .	» 8.06 »
7.	» » PHILIP HARVEY	» 19.86 » .	» 7.02 »
8.	» » JOHN CREFT	» 25.87 » .	» 9.11 »
9.	» » A. MURRAY	» 14.18 » (3).	» 5.01 »
10.	» » J. F. E. ROGERS	» 17.05 » .	» 6.02½ »

De heer CREFT was dus hoogste inschrijver; hem werd de concessie gegund; dadelijk werd hem daarvan mededeeling gedaan, maar vergezeld van de voorwaarde, dat hij ten spoedigste zijne borgen moest opgeven. De heer CREFT vermeende aan deze voorwaarde niet te moeten voldoen, daar in de aanbesteding volstrekt van geene borgen gesproken werd, slechts soliditeit van den kontraktant werd vereischt. De heer DAWSON, agent van den heer SEWELL — tevens van de Gold Mining Company, gelijk later zal blijken, — bekend met het aanbod van den heer

(1) Deze inschrijver bood het Koloniaal Bestuur tovens eon aandoel in de winst aan, naar golang van hot bedrag afwisselende van 5 tot 25 pCt.

(2) De ton is gelijk aan 2.83 Kubioke Meter.

(3) Do gronden op Sorro Colorado stondon ten tijde dor inschrijving op naam van den hser MURRAY. In zijn inschrijvingsbiljot woes hij er met nadruk op, dat door hem ds concessie te gunnen voor het vervolg alle moeijolijkheden uit den weg zoudeu geruimd zijn.

Creft, — de opening der inschrijvingsbiljetten had toch in het openbaar plaats gehad — bood toen *f* 10 per kubieken meter aan, maar gaf tevens kennis, dat bij het eerste aanbod eene fout begaan was door *f* 8 per ton in plaats van *f* 8 per kubieken meter te stellen. Waarlijk zeer naief; of men de vergissing ook zou hebben medegedeeld, bijaldien er geen hooger aanbod gedaan ware? Wij nemen de vrijheid daaromtrent eenigen twijfel te voeden.

De Gold Mining Company had geen deel aan de inschrijving genomen, integendeel op nieuw tegen deze geprotesteerd; maar de agent van den heer Sewell was gewapend met een dokument van de Maatschappij, waarbij zij verklaarde ingeval van toewijzing der concessie aan dien heer van al hare regten op de phosphorzure kalk op Aruba af te zien, — toch wel edelmoedig na de beslissing van den Hoogen Raad, zij deed het echter niet geheel onbaatzuchtig; — dat dokument werd overgelegd en den heer Sewell werd tegen *f* 8 per kubieken meter, niettegenstaande het gedane aanbod van *f* 10 per kubieken meter, de concessie gegund. De Gold Mining Company had gezegevierd, maar was het fair play? Fair play zoo wel van de Maatschappij en hare handlangers als van de Regering?

Ware het niet natuurlijk geweest, *na weigering van den heer* Creft *om borg te stellen,* zich tot den op hem volgenden inschrijver te wenden, of — waarom het verholen? — gelijk wij ons gevleid hadden, met het oog op het voorzeker ook hooge aanbod van den eigenaar der concessiën — die gelijk men nu beweert slechts voor landbouw en veeteelt zijn — op de gronden van Serro Colorado gelegen, aan dezen de vergunning te geven? Vooral dit laatste zou eene billijke en goede politiek zijn geweest; daardoor toch ware voor goed een sedert jaren hangende kwestie uit den weg geruimd en had de koloniale kas al dadelijk in het genot van groote voordeelen kunnen treden.

Er is meer. Den heer CREFT zou de concessie alleen verleend worden onder voorwaarde, dat hij zoo spoedig mogelijk moest opgeven, wie zijne borgen waren. En den heer CHARLES BRODIE SEWELL? Met hem werd een kontrakt aangegaan, waarbij hem het uitsluitend regt werd verleend om de phosphorzure kalk op de gronden bij de aanbesteding bedoeld te bewerken en van daar te verschepen, tegen verbindtenis van zijn kant om binnen een zekeren termijn, — wij vermeenen drie maanden, — een borgtogt van ƒ 192.000 te storten. De termijn verstreek; geen borgtogt — verlenging; de verlengde termijn verstreek weder — verlof tot uitvoer eener lading tegen het stellen van een gedeelte van den bepaalden borgtogt en vernieuwde verlenging voor het overige bedrag van dien borgtogt. Is dat regt, is dat billijkheid? Of is dat meten met twee maten? Maar, zoo moest gehandeld worden, want het was de wensch van de Nederlandsche Regering, dat aan de zieltogende Gold Mining Company door eene enorme dosis phosphorzure kalk het leven zou worden hergeven. Kan echter de Nederlandsche natie, Neerlands vertegenwoordiging die handelingen goedkeuren?

Zijn die handelingen niet te rijmen met het goed regt en de billijkheid, zij zijn ook wegens den ellendigen financielen toestand van de Maatschappij, die de concessie heeft overgenomen, gebleken tegen het belang der Koloniale Kas aan te druischen. Daarvan maken wij evenwel niemand eene grief, want het zou eene beoordeeling *après coup* zijn en daarvan onthouden wij ons steeds. Toch willen wij de mededeeling van deze omstandigheden der Maatschappij niet achterwege laten; zij kan tot waarschuwing strekken aan hen die hunne zuurverdiende penningen wenschen te steken in ondernemingen door naamlooze vennootschappen op touw gezet, en toont ten overvloede aan hoe verkeerd men gehandeld heeft met het verleenen der herhaalde verlenging van de termijnen tot het stellen van den borg-

togt, want toen had men met de financiele omstandigheden van de Maatschappij aan welke de concessie werd overgedragen kunnen bekend zijn, even goed als wij ons daarmede bekend gesteld hebben. Of moet een Gouvernement dan altijd minder op zijne hoede zijn, minder voor zijn welbegrepen belang waken dan een particulier?

Volgens eene der bepalingen van de aanbesteding zou de verkrijger het regt hebben, de concessie aan een ander persoon of aan eene Maatschappij overtedragen. Reeds bij kontrakt van den 16en December 1878 (dus ongeveer éene maand vóor de inschrijving) had de heer SEWELL zich tegenover den heer ARTHUR CHAPLIN verbonden om eene naamlooze vennootschap in het leven te roepen onder den naam van «*The Aruba Island Phosphate Company Limited*» en aan die Maatschappij de concessie van de phosphorzure kalk op Aruba, zoo deze hem mogt worden gegund, over te dragen (zie Bijlage D).

De geldelijke toestand dezer Maatschappij is niet van dien aard, dat men van hare werkzaamheden met regt groote verwachtingen kan koesteren. Zij is eene waardige telg van de *Aruba Island Gold Mining Company*, Wij zullen ons de moeite getroosten den toestand van beide Maatschappijen in het kort bloot te leggen.

De laatstgenoemde Maatschappij heet een kapitaal te hebben van pd. st. 500,000, zegge zes miljoen gulden!

Uit Bijlage E zal het echter blijken dat het *tot minder dan een tiende* dient te worden teruggebragt. Het kapitaal van pd. st. 500,000 wordt verdeeld in twee seriën A en B.

Serie A	bestaat uit	2000	aandeelen	à pd. st. 25	= pd. st.	50000
Serie B	»	» 18000	»	mede » 25	= »	450000
				Ergo, te zamen . . .	pd. st.	500000

Maar . . . ja, er is een *maar*. De aandeelen A moeten ten volle gestort worden, daaruit wordt aan hen die

hunne regten aan de Maatschappij hebben overgedragen pd. st. 10000 uitbetaald. Blijft dus pd. st 40000 van de aandeelen A.

En de aandeelen B? Van deze, die geacht worden ten volle gestort te zijn — *to be deemed fully paid*, luidt de Engelsche tekst, — hetgeen zeggen wil dat er niets hoegenaamd voor gestort wordt, krijgen de aandeelhouders pd. st. 210000 bij wijze van vergoeding — *in the way of Bonus* — om de aandeelen A tegen pd. st. 25 te betalen; terwijl de overschietende pd. st 240,000 aan gemelde heeren verkoopers voor het overdragen hunner regten worden toegekend. En de Maatschappij heeft een kapitaal van pd. st. 500,000!

Is het wonder dat de geheele gouddelving op Aruba door eene dusdanige Maatschappij tot niets geleid heeft? *Quod ab initio non valet tractu tempore convalescere nequit.* Een groot kantoor in Londen met eene directie met hooge tractementen, uitzenden van verwanten of vriendjes als ingenieurs en agenten, zonder veel kennis maar met groote salarissen . . . . zoo werden de pd. st. 40,000 verslonden.

De reeds aangehaalde Bijlage D legt den toestand van de *Aruba Island Phosphate Company* bloot. Een kapitaal van pd. st. 27,000, *f* 324,000. Dit is matiger, en zal dus wel in orde zijn?

Neen, ook hier is een *maar*. Van de 2700 aandeelen à 10 pd. st. krijgt de heer SEWELL voor zijne bemoeijingen in den Haag (sic!) en op Curaçao 2100, *die geacht worden ten volle gestort te zijn*, dat wil zeggen, waarvoor hij noch iemand anders hoegenaamd iets behoeft te betalen, dus pd. st. 21000 = *f* 252000! Meer dan twee en een halve ton! Op Curaçao heeft hij niets anders verrigt dan zijn agent voor hem te laten inschrijven: zijne bemoeijingen in den Haag moeten dan wel vele en gewigtige zijn geweest.

Pd. st. 21000 van pd. st. 27000 blijft pd. st. 6000 dus *f* 72000! als kapitaal der Maatschappij. Zoo vormt men naamlooze

vennootschappen! Gelukkig dat op *Somerset House* te Londen, alle stukken betreffende die vennootschappen in *originali* moeten neergelegd worden, en dat zij voor e e n i e d e r — belanghebbende of eenvoudig belangstellende, dit maakt daar geen verschil, — tegen eene geringe betaling toegankelijk zijn, terwijl men zich, almede tegen eene geringe betaling, afschriften er van kan aanschaffen. Maar, hoe velen weten dit? hoe velen drijven hun wantrouwen zóó ver van alles te gaan onderzoeken alvorens hun geld in eene onderneming te steken, waarvan de winsten als zoo enorm voorgesteld worden?

Gelijk gezegd is, heeft de *Aruba Island P h o s p h a t e Company Limited* dus inderdaad een kapitaal van slechts *f* 72000. Waarlijk wel *gelimiteerd!* Naar men zegt, heeft de heer SEWELL de goedheid gehad de Curaçaonaars te begunstigen met de inschrijving voor de deelneming slechts op Curaçao open te stellen; de Curaçaonaars hadden wel meer dan pd. st. 6000, ja het dubbele verlangd, maar al het overige, heette het, was reeds in Engeland geplaatst. Wij hopen niet dat onze landgenooten in den val zullen zijn geloopen, maar naar de ontvangen berigten te oordeelen, moeten wij het wel vreezen.

Twee en zeventig duizend gulden is op verre, verre na niet voldoende om de Arubiaansche zaak zelfs op zeer kleine schaal aan te vangen. Er zal moeten gewerkt en gemorst worden gelijk de *Gold Mining Company* gewerkt en gemorst heeft. Wat zal met zulk een gering kapitaal de winst kunnen zijn? En hoe zal die winst — zoo er al winst is — verdeeld moeten worden?

Oorspronkelijk had de *Aruba Island Gold Mining Company* van den heer SEWELL, bij kontrakt van den 24en Augustus 1877 gedurende de eerste zes jaren een derde, later de helft van de te behalen winst bedongen. In eene Algemeene Vergadering der Maatschappij gehouden den 20en Mei 1879 (waarvan de notulen in *the Mining Journal* van

den 24en Mei voorkomen) werd het aandeel voor goed op een vierde vastgesteld.

Voor de overdragt der regten die de *Goudmijn*-Maatschappij op de phosphorzure kalk op Aruba mogt kunnen doen gelden — ook na de eindbeslissing van den Hoogen Raad, — krijgt zij een vierde der c. q. te behalen winsten. Blijft dus $\frac{3}{4}$. Hiervan komt $\frac{7}{12}$ aan den heer Sewell; wat blijft er nu voor de Curaçaosche aandeelhouders? Een zesde, zoo wij door ons lang verblijf in den vreemde, Bartjes niet vergeten hebben. Voorwaar geen leeuwendeel voor hen die al de fondsen, het geheele kapitaal moeten geven!

Maar er kan geene winst behaald worden. *f* 72000 is niet voldoende om eene onderneming van dezen aard winstgevend te doen zijn. De werken die op Aruba moeten aangelegd worden, zijn veel uitgebreider en veel kostbaarder dan die door den heer Godden op Santa Barbara werden daargesteld. Gelijk wij reeds (*Een Wanklank uit Curaçao*) bebben medegedeeld, werd door dien heer op Curaçao aan kontanten uitgegeven:

in 1874 en 1875	*f* 243.614.38½
in 1876	- 184.530.33½
in 1877	- 200.785·83
in 1878	- 163.396.43½
in 1879 (zeven eerste maanden).	- 111.328.19
	f 903.655.17½

Voegt hierbij provisiën en machineriën die aangevoerd werden en zooveel meer dat niet op de Curaçaosche rekening voorkomt, en men krijgt wel het dubbele bedrag. Als wij dus *f* 400000 als het door den heer Godden besteede kapitaal beschouwen, vóór dat zijne onderneming regt tot stand was gekomen, dan kan men nagaan wat op Aruba met *f* 72000 kan worden uitgevoerd; en dan bad de heer Godden nog niet vóór de verscheping een concessieregt van *f* 22.64 per ton te voldoen!

Men denke niet, al werkende zal meer kapitaal verkregen worden. De uitvoer op kleine schaal zal zoo kostbaar blijken, dat er geen sprake van winsten kan zijn; welligt worden de uitgaven door den verkoopprijs in het geheel niet gedekt. Ten deze is de grootste voorzigtigheid aan te bevelen. Het is meer gezien dat men aandeelhouders groote winsten voorspiegelde, zelfs vele duizenden uitkeerde, verkooprekeningen overlegde die hooge prijzen aantoonden, terwijl de artikelen nog onverkocht waren... maar de geschiedenis is nog te jong dan dat het noodig zal zijn hierover uitteweiden. Dit vergete men niet: de Goudmijn-Maatschappij en de heer SEWELL die zich, in geval van winsten, met het kapitaal van anderen te behalen, $\frac{5}{6}$ dier winsten hebben verzekerd, konden zeker om goede redenen in Engeland niet te regt, dat zij zoo goedgunstig zijn geweest bij de Curaçaonaars aan te kloppen. Al buen entendedor media palabra basta. (*A bon entendeur demi mot suffit.*)

Het is niet te veronderstellen, dat het Gouvernement na 15 December op nieuw eene verlenging van den termijn van borgstelling zal verleenen, — de Regering in Nederland zou na kennisneming dezer feiten dit desnoods bepaald dienen te verbieden, — dan zou, bijaldien de Curaçaosche kapitalisten niet onnoozel genoeg zijn om hunne eigendommen ten behoeve eener niet levensvatbare maatschappij verder te verbinden, het kontrakt met de *Aruba Island Phosphate Company* vernietigd zijn, of zal de vernietiging daarvan kunnen gevraagd worden. In dat geval is het te hopen, dat het Gouvernement in den vervolge beter uit de oogen zal zien, vooral naar de soliditeit der kontrakterende partij onderzoek doen en de verkregen regten van de Arubianen op de afgestane gronden niet langer miskennen.

Maar mogt het gelukt zijn de Curaçaosche aandeelhouders tot het verstrekken der vereischte zekerheid over te

halen, dan is er inderdaad reden om hen te beklagen. Zonder mogelijkheid om, bij gebrek aan kennis en kapitaal, de onderneming winstgevend te doen zijn, loopt men groot gevaar niet in staat te zijn het bij kontrakt bepaalde *minimum* uittevoeren, en zal dan ook de boete aan het Gouvernement dienen betaald te worden. Vangt men de werkzaamheden op de eigenlijke gronden van *Serro Colorado* aan, dan heeft men een proces te wachten, dat kostbaar zal zijn en waarvan de uitslag naar ons oordeel niet als twijfelachtig kan beschouwd worden: de Curaçaosche aandeelhouders en borgen zullen de kinderen van de rekening zijn.

Hadde het Gouvernement na al de begane misslagen zich eenvoudig aan de bepalingen van het kontrakt gehouden en geen uitstel tot het verstrekken der zekerheid verleend, — wat ook de billijkheid tegenover den heer Creft medebragt — dan ware deze zaak tot een gezonden toestand gebragt. Het Gouvernement had dan weder de handen vrij, het kapitaal der Curaçaonaars zou geen gevaar loopen, na de harde slagen in de laatste jaren geleden, nogmaals eene aanmerkelijke vermindering te moeten ondergaan.

Bijna zes jaren wacht de Arubiaansche phosphorzure kalk-kwestie op eene oplossing; zij is thans daar nog even ver van verwijderd als toen.

Aan den eigenaar van het half aandeel van *Santa Barbara* werd door den heer Godden gedurende de eerste negen maanden dezes jaars een bedrag van *f* 187.516.70 wegens erfpacht van het hem toekomend half aandeel dier plantage uitbetaald, zegge honderd zeven en tachtig duizend vijf honderd zestien gulden zeventig cents. Het subsidie of de bijdrage uit 's Rijks schatkist voor de Kolonie Curaçao over 1879 werd op *f* 164.128.96 begroot. In negen maanden werd door den heer Godden aan een particulier dus ruim *f* 23000 meer uitbetaald dan waarop het subsidie voor Curaçao over het geheel jaar

begroot is. Had het Gouvernement maar zooveel doorzigt gehad als de partikulier, reeds vijf jaren hadden de Nederlandsche belastingschuldigen niets ten behoeve van de kolonie Curaçao behoeven op te brengen, ja, welligt ware onze rekening reeds met een voordeelig saldo gesloten.

En thans . . . hoe lang zal het duren vóor dat ideaal bereikt zal zijn?

Wij stellen ons nu voor, de motiven te bespreken die aan de leer van het Gouvernement op bladz. 12 dezer brochure vermeld, ten grondslag liggen. Wij zullen trachten de onhoudbaarheid der stelling door het Gouvernement ingenomen, zonneklaar aan te toonen. Men late zich niet afschrikken van de verdere lezing dezer bladzijden door de vrees voor een uitgebreid regtsgeleerd betoog, dat door onverstaanbaarheid uitmunt; neen, wij zullen ons best doen onze denkbeelden op eenvoudige en bevattelijke wijze uiteen te zetten, en geen oogenblik vergeten dat wij door het publiek wenschen begrepen en beoordeeld te worden; die beoordeeling kan der goede zaak niet anders dan gunstig zijn.

Toen wij in het begin van 1874 met den heer Godden naar Aruba gingen om de voorwaarden vast te stellen van een kontrakt, aan te gaan tusschen hem en den ontdekker van de phosphorzure kalk op Aruba en eigenaar der gronden waar zich die phosphorzure kalk bevond, stuitten wij op de ons vertoonde eigendomsbewijzen dier gronden. Daarin werd van concessie, en wel van afstand van bepaald omschreven stukken grond in concessie gesproken, maar het woord eigendom niet genoemd. Dusdanige concessiebrieven waren ons in onze regtspraktijk niet voorgekomen; zoo ver wij weten bestaan zij ook op het eiland Curaçao niet.

Wat is concessie, of juister, wat is afstand van een stuk

grond in concessie? vroegen wij den belanghebbende en ons zelven.

De eigenaar der gronden verwees ons naar den notaris op Aruba, door wien ons eene missive werd vertoond, waarvan wij ons een afschrift lieten uitreiken, zoodat wij in staat gesteld zijn dezelve hier te laten volgen:

N°. 291.

Curaçao, den 16 Augustus 1872.

By missive van den 15 July ll. N° 417—39/138, werd my door UHEG. toegezonden de hierby teruggaande missive van den Gezaghebber van Aruba, met verzoek UHEG. myne zienswyze omtrent de daarin behandelde aangelegenheid te doen kennen.

Hieraan voldoende, heb ik de eer te berigten, dat des Gezaghebbers gevoelen, als zou het, vooral sedert de Verordening van 8/9 Mei 1867, P. B. No. 4, ongeoorloofd zijn, dat personen, aan wie domaniale gronden op Aruba in Concessie zijn afgestaan, die gronden wederom aan anderen overdragen zonder toestemming van het Gouvernement, my *onjuist* voorkomt, tenzy de Gezaghebber hier een overdragt in *vollen* en *vrijen* eigendom mogt bedoelen, gelyk de aanvankelyke gang zyner redeneering eenigzins laat vermoeden. In het laatste geval zou ik echter nog verder gaan dan de Gezaghebber, en meenen, dat de overdragt, zelfs met toestemming van het Gouvernement, niet zou kunnen geschieden, daar niemand, met wiens toestemming dan ook, meer regt aan anderen kan overdragen, dan hy zelf heeft, en er van eene verkryging van den vollen en vryen eigendom by afstand van gronden in Concessie, zooals die in deze Kolonie steeds is begrepen, geen sprake is. Dit blykt duidelyk uit art. 7 van het Reglement van Administratie en Bestuur op het eiland Aruba van den 30 January 1824, P. B. No. 67, uit art. 10 van dergelyk reglement voor Bonaire van dezelfde dagteekening P. B. No. 66, uit de art. 1 § 1 en 3 § 1 der straks genoemde Verordening van 1867, en uit de zoogenoemde grondbrieven, welke uitgereikt worden aan hen, die gronden in Concessie bekomen, in verband met de bepalingen der daarin aangehaalde beschikkingen van het Koloniaal Bestuur.

Maar diezelfde grondbrieven in verband met deze bepalingen toonen tevens aan, dat er met den afstand in Concessie zoo al geen volle en vrye dan toch een *beperkte* en *voorwaardelijke* eigendomsverkryging verbonden is; en nu kan ik niet inzien, waarom hy, die in dezen zin den eigendom van gronden heeft verkregen, niet bevoegd zou zyn om zyn eigendomsregt, onder dezelfde beperkingen en voorwaarden,

waaronder hy zelf het bezit, aan anderen overtedragen, ook zonder toestemming van het Bestuur. Deze beperking der bevoegdheid zou uit den inhoud der voormelde Reglementen of Verordeningen, Grondbrieven of Beschikkingen moeten voortvloeijen en dit is geenzins het geval.

De Gezaghebber spreekt eindelyk nog van de mogelykheid om de geconcedeerde gronden te beschouwen als in erfpacht afgestaan, maar die beschouwing kan nimmer gelden, want erfpacht geeft nooit regt van eigendom op den grond, hoe beperkt dan ook, maar vordert integendeel de voldoening eener jaarlyksche pacht *aan den eigenaar als eene erkentenis van diens eigendom* (art. 759 B. W.) Ook onderscheidt de bovenaangehaalde verordening van 1867 uitdrukkelyk den afstand in erfpacht van dien in Concessie.

De Prokureur Generaal,
(get.) J. RAMAER.

Aan den heer
Gouverneur van Curaçao.

Wij waren een grooten stap verder gekomen. Wij wisten thans dat door het Gouvernement onder afstand in concessie verstaan werd een afstand in eigendom, ofschoon dan ook eenigzins beperkt, maar even beperkt als elk eigendom op Aruba beperkt was. Wij gingen echter verder en onderzochten of het door den heer Prokureur-Generaal vooropgesteld beginsel wel juist was. De uitslag van ons onderzoek was, dat wij den heer Gonnen in gemoede konden aanraden het aangeboden kontrakt te sluiten; immers niet alleen was het ons gebleken dat de afstand van gronden in concessie eigendomsverkrijging tengevolge had, maar tevens dat de beperking, waarvan sprake was, al zeer weinig beteekende, althans de exploitatie van de phosphorzure kalk geenzins in den weg stond.

Dat wij van de zijde van het Gouvernement eene ontkenning van het eenmaal zoo uitdrukkelijk erkend eigendomsregt zouden ontmoeten, konden wij in het minst niet verwachten. En toch was het zoo. Op de in concessie afgestane gronden mogt *slechts* landbouw en veeteelt uitgeoefend worden; voorwaar het eigendomsregt was tot enge beperkingen teruggebragt.

Wij meenden en meenen nog dat die leer onjuist is.

Zoo men een onderzoek instelt naar den oorsprong der concessiehrieven, — aldus worden de stukken genoemd waarbij de gronden in concessie worden afgestaan, — dan zal men bespeuren dat er bij de invoering van het stelsel met den afstand in concessie afstand in eigendom bedoeld werd, terwijl volstrekt niet blijkt van eenige latere wijziging van dit primitief denkbeeld.

In de publicatie van 30 December 1839, voorkomende in de Verzameling Publicatiën van de kolonie Curaçao onder No. 227, wordt voor het eerst van concessiebrieven van gronden op Aruha melding gemaakt. Wel wordt in het door den Prokureur-Generaal aangehaalde Reglement van Administratie en Bestuur op het eiland Aruba van den 30 Januarij 1824 P. B. No. 67 bepaald, dat «de door de ingezetenen in bezit zijnde gronden en landen aan hen desverkiezende, zonder eenige hoegenaamde betaling daarvoor aan 's Rijks koloniale kas te doen, in vollen en vrijen eigendom worden afgestaan», maar wij laten dit Reglement buiten heschouwing, daar het, ofschoon wel het denkbeeld van de concessie, gelijk deze in de kolonie begrepen wordt, uitdrukt, het woord zelf echter niet vermeldt.

Niettegenstaande deze gunstige bepaling van het Reglement van het jaar 1824, waren de meeste gronden op Aruba, zoo al niet alle, tot het jaar 1839 precair bezeten. De gezaghebber van de kolonie Curaçao, waaronder Aruba beboort, de baron VAN RADERS, deed toen eene reis naar dat eiland, en nog weten de ouden van dagen te vertellen, dat zich eene deputatie van ingezetenen bij die gelegenbeid tot ZHEG. begaf en er op aandrong, dat er ter vermijding van moeijelijkheden en onaangename verschillen tusschen de bezitters onderling en tusscben dezen en het Gouvernement, aan ieder bewijzen van eigendom der door hem bezeten gronden zouden worden uitgereikt. De

Gezaghebber de billijkheid van het verzoek inziende beloofde in dien geest bepalingen te maken en zoo kwam de publicatie van 1839 in het leven. Zij die vroeger gronden *precair* hadden bezeten, zoomede velen die toen voor het eerst stukken grond hadden aangevraagd, kregen de verzochte bewijzen van eigendom, dat is de concessiebrieven.

In die publicatie wordt gesproken van afstand van *gronden* en wettige overdragt; afstand en wettige overdragt geeft ongetwijfeld eigendom; — men denke slechts aan het *ccdcerende* (afstaande) en *transporteerende* (overdragende) van de oude koop- en opdragtbrieven, — en toch worden de bewijzen van die eigendomsverkrijging in die publicatie concessiebrieven genoemd. «Zoo is het, dat Wij, alvorens de concessiebrieven van gronden aan de belanghebbenden uit te reiken, het noodig achten en goed gevonden hebben en verstaan, te verklaren zooals gebiedt bij deze: dat het *wettiglijk overdragen van den grond* niet moet verstaan worden eenige inbreuk te maken op de voortduring van het regt, dat het Gouvernement tot dus ver op al het te Aruba groeijend verw- of braziliehout heeft gehad en bezeten, en alzoo nog blijft bezitten op dat hout, voorkomende op zoodanige gronden aldaar, welke nu of voortaan aan particulieren zullen overgedragen worden" enz.

Met voorbehoud van 's Gouvernements regt op het verwhout wordt hier het beginsel nedergelegd dat *concessie-brieven* bewijzen van eigendom zijn. Klaarblijkelijk heeft het Gouvernement met dat woord niet bedoeld, brieven waarbij concessie tot of voor iets wordt verleend, maar akten waarbij iets geconcedeerd, afgestaan wordt.

Dit springt nog meer in het oog, wanneer men het Koninklijk Besluit van 16 September 1841 nº. 71 nagaat, waarbij de Gezaghebber gemagtigd wordt »om de noodige overdragt van gronden op Aruba, vroeger aldaar in pacht

uitgegeven, kosteloos te doen bewerkstelligen, onder verpligting van den kant der eventuele Eigenaren om daarvan eene jaarlijksche grondbelasting van twee gulden per bunder op te brengen en met uitdrukkelijke voorbehouding van 's Rijks regt op de mijnen, welke eventueel onder den grond mogten gevonden worden, overeenkomstig de wetten in het Moederland bestaande.»

Door dit Koninklijk Besluit wordt dus op nieuw uitgemaakt, dat met de concessiebrieven eigendoms overdragt bedoeld werd, slechts werd die eigendomsverkrijging in overeenstemming met de wetten in het Moederland, met de bepalingen omtrent het Mijnwezen beperkt. Dus eigendom met voorbehoud van het regt op verwhout en de mijnen voor het Gouvernement, beperkt eigendom gelijk de Procureur Generaal Mr. Ramaer het noemt.

Bij Publicatie van den 2en Junij 1842, Publicatie Bundel no. 244, werd aan gemeld Koninklijk Besluit uitvoering gegeven en daar lezen wij weder: «dat voor zooveel noodig als dienstig tot wering van misverstand ten aanzien van de bereids afgestane en nu of in den vervolge in Eigendom over te dragen gronden op het eiland Aruba» enz.

Juist uitgedrukt, is de concessiebrief: het kosteloos bewijs van eene beperkte Eigendomsverkrijging, beperkt niet naar willekeur, maar door wettelijke bepalingen.

Zoo was de concessiebrief bij zijn oorsprong; is er door verloop van tijd daarin verandering gekomen? Neen, wat den aard van het regt betreft, ja, wat de beperking van dat regt aangaat.

De geconcedeerde gronden werden steeds door de eigenaren verkocht op de wijze als onroerend goed in de Kolonie verkocht wordt; de akten van koop en verkoop werden in de openbare registers ingeschreven gelijk dit met onroerend goed geschiedt; op den verkoop werd van wege het Gouvernement eene belasting van twee percent

van den koopschat geheven, zoomede de jaarlijksche grondbelasting, alles op dezelfde wijze als met eenig ander onroerend goed in eigendom bezeten, binnen de Kolonie plaats vindt.

Gaan wij nu den tekst van de concessiebrieven na, dan zien wij wederom, dat er niets anders bedoeld werd dan afstand in eigendom. Wij kiezen geen model-concessiebrief vóór het jaar 1842 uitgegeven, omdat wij wel eens de redenering gehoord hebben dat het Koninklijk Besluit zooeven aangehaald slechts betrekking heeft op de gronden vóór dien tijd precair bezeten. Wij schrijven een concessiebrief van het jaar 1865 af om aan te toonen dat toen nog met den afstand in concessie afstand in eigendom bedoeld werd.

No. 794.

De Gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden.

Allen den genen, die deze zullen zien, doen te weten:

Dat krachtens de by missive van Zyne Excellentie den Heer Minister van Kolonien dd. 14 December 1843 L. B. No. 13 aan den Gezaghebber dezer Kolonie verleende magtiging om op Curaçao, Bonaire en Aruba, *tot ontwikkeling van landbouwkundige ondernemingen*, gronden af te staan, aan en ten voordeele van:

Philip Christiaans

in allodialen eigendom en bezit wordt overgedragen, onder uitdrukkelijk voorbehoud op de mynen, welke onder den grond mogten worden bevonden, overeenkomstig met de in het Moederland bestaande wetten en onder de voorwaarden verder vermeld in de beschikking van dit Bestuur in dato 3 February 1865, No. 14.

Een stuk gronds, hetwelk voeren zal den naam van *Scherpenheuvel*, gelegen op het eiland Aruba, zynde de grenzen en uitgestrektheid van hetzelve enz.

Gegeven onder myne handteekening en bekrachtigd met het Gouvernements zegel op Curaçao den 3den February 1865.

De Gouverneur voormeld,
J. D. CROL.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

Dus nog in 1865 werden « tot ontwikkeling van landbouwkundige ondernemingen» gronden afgestaan of geconcedeerd met de bepaalde verklaring dat zulks geschiedde in allodialen eigendom en bezit. Dat de uitdrukking *allodiaal eigendom* elk denkbeeld van erfpacht of iets van dien aard, waarbij men zich nog een anderen eigenaar zou kunnen denken, op de meest bepaalde wijze uitsluit, zal zelfs voor hen die van regtwetenschap niets afweten, geen betoog behoeven.

Tot 1867 kwam in den wettelijken toestand geene verandering. Concessiebrieven beteekenden steeds de kosteloos uitgereikte titels waarbij gronden in eigendom werden afgestaan, met voorbehoud van 's Rijks regten op de Mijnen onder den grond. (Het voorbehoud omtrent verwhout was vervallen, omdat het Gouvernement de speculatie in dat artikel had opgegeven, of welligt had moeten opgeven dewijl er nog slechts zeer weinig op Aruba gevonden werd). Dus, de reserve omtrent de Mijnen alleen bleef nog van kracht. Ook deze zou niet lang meer stand houden.

Bij Gouvernements besluit van den 6en September 1866 no. 558 werd het in het jaar 1854 bij Koninklijk besluit van den 23en Januarij no. 72, aan den heer L. J. de Jongh, van 's Gravenhage verleend uitsluitend regt tot ontginning der delfstoffen bevattende gronden op het eiland Aruba ingetrokken.

Een gevolg van dat intrekkingsbesluit was eene Publicatie van den 9en Januarij/11 April 1867 P. B. anno 1867 no. 3, waarbij de goudwinning op dat eiland, even als vroeger, weder voor een ieder werd opengesteld.

Dientengevolge was er geene reden meer om bij den verkoop of den afstand in concessie, bij uitgifte in huur of erfpacht het bij publicatie van den 2en Junij 1842 P. B. no. 244 bepaalde omtrent het voorbehoud van het regt op de Mijnen, hetgeen wij nog in den zoo even medegedeelden concessiebrief van 1865 terugvinden, langer te behouden.

Den 11en April was de publicatie omtrent de vrije gouddelving op Curaçao afgekondigd, den 9en Mei, dus in minder dan ééne maand, was de Verordening no. 4 «omtrent de uitgifte in eigendom of pacht van publieke gronden in de kolonie Curaçao", ontworpen, aan den Kolonialen Raad medegedeeld, in de afdeelingen behandeld, in de openbare zitting aangenomen, gedrukt en afgekondigd!

Het verband tusschen deze twee publicatiën valt niet te ontkennen, het is echter steeds over het hoofd gezien.

Als Bijlage F deelen wij den geheelen tekst dezer Verordening mede. Uit den inhoud van art. 2 bespeurt men al dadelijk dat het door ons vooropgezet verband met de voorgaande Publicatie allezins juist is. Dat artikel toch luidt: «Onder afstand van gronden wordt niet begrepen de bevoegdheid om mijnen en groeven, onder den beganen grond, ook kleigroeven daaronder begrepen, aan te leggen, *zullende geen eigenaar van gronden daartoe bevoegd zijn, dan na verkregen vergunning van het Bestuur.* Ook het springen van steenen mag in geen geval anders dan met vergunning en behoudens inachtneming van de bestaande bepalingen geschieden.»

Niet langer voorbehoud der mijnen onder den grond ten behoeve van het Gouvernement, dat is, niet langer zich het regt voorbehouden om over de mijnen op reeds afgestane gronden ook ten gunste van derden te beschikken, — neen, Publicatie no. 3 had de gouddelving voor een ieder opengesteld, Publicatie no. 4 zou en kon daarop geene uitzondering maken voor hen aan wie voortaan gronden in eigendom, concessie, huur of erfpacht zouden worden afgestaan, — alleen geene mijnen, zelfs geene groeven aanleggen dan na verkregen vergunning. Eenvoudig een politiemaatregel. «Ook geene steenen springen dan met vergunning en met inachtneming van de bestaande bepalingen.» Wat toch, vragen wij, kan, na de openstelling van de gouddelving voor een ieder, de bedoeling van

al deze bepalingen anders zijn dan het nemen van voorzorgsmaatregelen voor het publiek en de arbeiders tegen gevaar aan het aanleggen van mijnen en groeven en zelfs aan het steenen springen verbonden? Het verbindingswoordje ook versterkt ons in die opvatting.

Na deze verordening werden dan ook de concessiebrieven gewijzigd. Thans luiden zij:

De Gouverneur van Curaçao.

Allen den genen, die deze zullen zien, doet te weten:

Dat, krachtens de bepalingen van de Verordening dd. 8/9 Mei 1867 "op de uitgifte in eigendom of pacht van publieke gronden in de kolonie Curaçao," en onder de voorwaarden in die verordening gesteld, door hem in concessie wordt afgestaan ten voordeele van N. N.

Een stuk gronds, hetwelk voeren zal den naam van Driebergen gelegen op het eiland Aruba, zynde de grenzen en uitgestrektheid van hetzelve, ingevolge de daarvan door den Landmeter gedane opmeting, als volgt:

Gepeild per Kompas:

Noord enz.
inhoudende: Twee Bunders, Nederlandsche landmaat, met den aankleve van eene belasting op den grondeigendom naar reden van Twee Gulden per bunder, waarvan elk gedeelte boven eenen halven voor eenen geheelen en onder de helft voor eenen halven bunder gerekend wordt, en zal hetzelve mitsdien in de gezegde belasting worden aangeslagen voor Vier Gulden (*f* 4.—) 's jaars.

Gegeven onder mijne handteekening en bekrachtigd met het Gouvernements Zegel op Curaçao den

De Gouverneur voormeld,

De Gouvernements Secretaris,

Dus ook hierin niet langer, gelijk nog in den concessiebrief van 1865 geschiedde: «met voorbehoud van 's Gouvernements regt op de mijnen welke onder den grond mogten worden bevonden.»

Let men nu wel op den inhoud van dezen laatsten concessiebrief, dan bespeurt men: 1o. dat geen concessie op een stuk grond wordt verleend, maar dat een stuk

grond in concessie wordt afgestaan; 2°. dat er schijn noch schaduw is van eenige vermelding waartoe de concessie zou moeten strekken, waartoe zij beperkt is. Alleen aan de voorwaarden in die verordening gesteld, is zij onderworpen, meer en anders niet.

Maar, hebben wij wel eens hooren beweren, bij de aanvrage van gronden in concessie wordt als motief opgegeven, dat men zulks verlangt *tot uitoefening van landbouw en veeteelt*, en de Gouvernementsbesluiten, waarbij op het gedaan verzoek beschikt wordt, spreken dan ook *van landbouw en veeteelt*. Wij kennen die aanvragen en besluiten niet en kunnen dus niet over hunnen inhoud oordeelen, maar dit weten wij: de concessiebrieven krachtens en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen uitgereikt, dienen de regten en de beperking der regten te omschrijven, die met die brieven bedoeld worden. Die titels worden in de openbare Registers overgeschreven en die Registers melden niets hoegenaamd van besluiten, die niet alleen het regt volgens de wet bij de concessiebrieven geschonken, beperken, maar dat regt ten eenemale zouden wijzigen. Waar is de wet waarop die verandering van het concessiestelsel steunt? Zelfs wordt in de tegenwoordige concessiebrieven, hetgeen bij de concessiebrieven van 1865 nog anders was, met geen enkel woord naar iets anders dan naar de Verordening van den 8/9 Mei 1867 P. B. n°. 4 verwezen. Maar al werd in die concessiebrieven naar eenig Gouvernementsbesluit verwezen, wij gelooven dat men ons wel zal toegeven, dat geen Gouverneur, hetzij bij besluit of beschikking, eigenmagtig in de bestaande wettelijke bepalingen verandering kan brengen. De concessiebrieven — en de concessiebrieven alleen — krachtens de aangehaalde verordening uitgereikt, moeten in verband met die verordening, bij de beoordeeling wat met in concessie afgestane gronden bedoeld werd en wordt, als maatstaf gelden; de Gouvernementsbesluiten kunnen gerust ter zijde worden

gesteld, zoolang het Regerings-Reglement den Gouverneur niet de bevoegdheid geeft om zelf en alleen alles naar willekeur te regelen.

Uit den concessiebrief van 1865 hebben wij gezien, dat zelfs daar waar verklaard wordt, dat de gronden in allodialen eigendom en bezit worden overgedragen, tevens uitdrukkelijk gezegd wordt: «tot ontwikkeling van landbouwkundige ondernemingen,» of keeren wij de stelling beter om: «gronden tot ontwikkeling van landbouwkundige ondernemingen afgestaan, worden in allodialen eigendom en bezit overgedragen".

«Tot ontwikkeling van landbouwkundige ondernemingen» is de aanleiding, het motief waarvoor, niet de voorwaarde waaronder, de beperking waarmede, het eenigst doel waartoe wordt afgestaan. Dit is evenzeer het geval waar de afstand heet plaats te hebben — zonder dat het echter uit den concessiebrief blijkt — «voor landbouw en veeteelt.»

Zou het niet ongerijmd zijn te beweren, dat hij die gronden in allodialen eigendom en bezit heeft verkregen «tot ontwikkeling van landbouwkundige ondernemingen,» op die gronden geen huis mag bouwen, geen teelt mag aanleggen, geen fabriek mag oprigten, — niet doen mag, hetgeen hem op zijn in allodialen eigendom en bezit verkregen grond oorbaar voorkomt, zoolang dit slechts niet is in strijd met de gestelde voorwaarden? En zoo dit niet kan opgaan voor gronden in allodialen eigendom verkregen, waarom zouden dezelfde bewoordingen bij gronden in concessie verkregen, andere begrippen moeten ten gevolge hebben? Dit zou dan eerst het geval zijn, indien men onomstootelijk kon aantoonen dat de verordening van 1867 in den aard van de concessie, zoals die nog in 1865 begrepen werd, verandering heeft gebragt. En dat bewijs is bepaald onmogelijk.

De concessiebrieven na 1867 spreken niet meer van allodialen eigendom en bezit, zal men ons welligt tegen-

werpen, er is dus wel verandering in den aard van het concessieregt gekomen. Maar dan vragen wij weder: uit welke wet blijkt die verandering? De wet van 1867 omschrijft volstrekt niet, wat met het woord concessie voortaan bedoeld zal worden; eene gezonde en regtvaardige uitlegkunde eischt, dat men aan dat woord hetzelfde begrip zal blijven hechten, dat er sedert zijn oorsprong aan gegeven werd. Een Gouverneur, een Secretaris, of welligt een ondergeschikt ambtenaar, die met het oog op de wegvalling van het «voorbehoud van 's Gouvernements regt op de mijnen» belast werd het formulier van de concessiebrieven dienovereenkomstig te wijzigen, kan toch waarlijk niet door eene verandering van redactie verandering brengen in een sedert jaren bestaand regt.

Ofschoon niet langer in de concessiebrieven uitgedrukt, mogen wij toch gerust tot de conclusie komen: nog altijd bedoelt afstand in Concessie, afstand in Eigendom.

Opmerkelijk is nog, dat in de Verordening van 1867 onder het hoofd «Verordening op de uitgifte in eigendom of pacht van publieke gronden in de kolonie Curaçao,» art. 1 luidt: «Tot het doen van afstand in eigendom, concessie, huur of erfpacht van domaniale gronden is alleen de Gouverneur bevoegd.» Is de veronderstelling gewaagd, dat met de twee eersten het eerste begrip (eigendom) met de twee laatsten het tweede begrip (pacht) bedoeld wordt?

Met een beroep op Mr. G. de Bosch Kemper: «De concessiën volgens het Nederlandsch regt,» werd er op gewezen, «dat afstand in concessie niet noodwendig of uit zijn aard afstand in eigendom omvat.» In abstracto zijn wij dit ten volle eens, maar in concreto kunnen wij het volstrekt niet toegeven. Zoo er geene mogelijkheid ware om de bedoeling van den wetgever te kennen toen hij het woord *concessie* bezigde, dan zou een wetenschappelijk onderzoek naar hetgeen dat woord door de eeuwen

heen beteekend heeft, zeer te pas komen; maar in ons geval kan er geen twijfel bestaan, wij hebben alle gegevens om vast te stellen, dat de wetgever met afstand in concessie, afstand in eigendom bedoeld heeft; het is dus voor ons al meer dan genoeg dat men niet beweren kan, dat «afstand in concessie noodwendig en uit zijn aard afstand in eigendom uitsluit.» Als die stelling kon opgaan, als het algemeen regtsbegrip van concessie noodwendig en uit zijn aard afstand in eigendom uitsloot, dan ware een beroep op die stelling nog te verklaren, ofschoon ook dan nog bij de bepaalde bedoeling van den plaatselijken wetgever om er een meer uitgestrekte beteekenis aan te geven, dat beroep alles behalve afdoende zou zijn. Onze Gouverneurs, kommandeurs, gezaghebbers of presidenten en raden stoorden zich in den goeden ouden tijd niet veel aan de juiste opvatting der woorden bij het maken van wetten, daarvan zouden aardige staaltjes te verhalen zijn. Hier evenwel hebben zij niet mis getast, ook als men de definitie van voormelden schrijver (bladz. 32 van het aangehaald proefschrift) als juist aanneemt: «Eene concessie is een publiekrechtelijke handeling, waardoor de Staat ten algemeenen nutte een hem toebehoorend recht aan een particulier in eigendom overdraagt,» ofschoon wij die definitie voor ons geval, niet geheel en al kunnen beamen.

Eene verwijzing naar het hedendaagsch Nederlandsch regt is ten eenemale misplaatst. Eerst in 1869, dus zelfs twee jaren later dan de verordening van 1867, werden de Nederlandsche wetboeken (eenigzins — ofschoon volstrekt niet genoegzaam naar onze toestanden gewijzigd) in de kolonie Curaçao ingevoerd. Tot dien tijd gold daar het Romeinsch en oud-Hollandsch regt.

«De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zijn op de betrekking tusschen concessionaris en Staat toepasselijk, voor zoo verre er niet uitdrukkelijk aan is gederogeerd,»

zegt Mr. DE BOSCH KEMPER (blz. 31) en ofschoon de geachte schrijver wel meer bepaald het oog zal gehad hebben op den concessionaris-uitvoerder of aannemer van werken voor het algemeen belang, in onderscheiding van den concessionaris aan wien «staatsgoederen kosteloos of tegen geringen prijs worden afgestaan om hulp te verleenen aan gemeenten of om kolonisatie te bevorderen», (blz. 12) meenen wij toch dat ook, *neen vooral*, deze laatste zich met vrucht op het Burgerlijk Regt zal kunnen beroepen, wanneer hij, door wien ook, hetzij door den Staat of door derden, in het hem eens verleend, afgestaan of geconcedeerd eigendomsregt gestoord wordt.

De Staat, of gelijk wij op Curaçao zeggen, het Gouvernement, verrigt door den afstand van gronden aan particulieren en tot particulier gebruik, een burgerregtelijke daad; handelt *loco privati*. Mogt er al verschil van gevoelen bestaan of ook bij het verleenen van concessien tot het aanleggen en exploiteeren van werken van algemeen nut het gewone Burgerlijke Regt van toepassing zijn, in het hier behandelde geval kan daaromtrent geen oogenblik getwijfeld worden.

En is nu bij de beantwoording van de vraag naar den aard der concessien van gronden op Aruba een beroep op het hedendaagsch Nederlandsch Regt geheel misplaatst, bij de handhaving in de regten uit die concessien voortvloeijende, moeten de voorschriften van het hedendaagsch regt gevolgd worden; met andere woorden, zoo de concessien van gronden, afstand van gronden in eigendom bedoelen, dan moet dat eigendomsregt, ofschoon niet uit het hedendaagsch regt te bewijzen en daaruit niet voortvloeijende, toch volgens de bepalingen van het tegenwoordig Burgerlijk Wetboek voor de Kolonie Curaçao uitgelegd worden. Op welke wijze het eigendomsregt, krachtens vroegere bepalingen ook verkregen zij, dat regt is onder-

worpen en moet beoordeeld worden naar de bepalingen der nieuwe wet.

Met dit, naar wij meenen, allezins juist beginsel vooropgesteld, kunnen wij thans den tekst van art. 622 van het B. W. voor de Kolonie Curaçao nagaan. Wij deelen dien tekst in zijn geheel mede, daar het artikel, bijna geheel gelijkluidend met art. 626 van het Nederlandsch B. W., in een gewigtig punt voor onze zaak van het hoogste belang, met dat artikel verschilt, gelijk wij aanstonds zullen uiteenzetten. Art. 622 luidt:

«De eigendom van den grond hevat in zich den eigendom van hetgeen op en in den grond is.

«De eigenaar kan op den grond alle beplantingen doen en gehouwen stellen welke hij goedvindt; behoudens de uitzonderingen in den vierden en vijfden titel van dit boek gemaakt.

«Onder den grond mag hij naar goedvinden bouwen en graven, en uit dat graven alle vruchten genieten, welke hetzelve kan opleveren, behoudens de wijzigingen uit de algemeene verordeningen van politie op het stuk der mijnen, uitveening en andere dergelijke voorwerpen voortvloeijende.»

Het Burgerlijk Wetboek is in 1869 in de Kolonie Curaçao ingevoerd, dus posterieur aan de verordening van 1867; waar het in strijd is met de bepalingen dezer verordening, heft het deze op. En zoo dan al, quod non, de bedoeling van het door ons behandelde art. 2 dezer verordening iets meer dan het vaststellen van politiemaatregelen mogt zijn, dan komt art. 622 de beperkingen van de wet van 1867 opheffen, — altijd zoo het niet slechts eene nadere bevestiging van die wet is, — en stelt alles wat de grond bevat ter beschikking van den eigenaar, zelfs goudmijnen niet uitgezonderd. Alleen inachtneming van politieverordeningen wordt van hen gevorderd.

«*La loi du* 21 *Avril* 1810 *concernant les Mines, les Minières*

et les carrières en de ampliatie dier wet van 4 Maart 1823, beiden in 1842 voor Aruba verbindend verklaard, zijn vervallen; het voorbehoud is opgegeven, de exploitatie van alles wat op en in den grond is, is vrij.

La loi du 21 *Avril* 1810 vervallen? Hoezoo, die wet is toch in Nederland van kracht? Juist, maar voor de Kolonie Curaçao is zij door art. 622 opgeheven, en wel door de weglating van twee kleine woordjes uit het Nederlandsch artikel 626 bij de redactie van ons art. 622; door het verschil waarop wij daar zoo even wezen. Terwijl toch art. 626 Nederl. in litera 3 het regt van «graven en uit dat graven alle vruchten genieten» aan den eigenaar toekent «behoudens de wijzigingen uit de wetten en verordeningen van politie op het stuk der mijnen,» enz. is de wetgever voor Curaçao vrijgeviger geweest en heeft den eigenaar dat regt toegekend, «behoudens de wijzigingen uit de algemeene verordeningen van politie op het stuk der mijnen» enz. In Nederland zijn dus èn de wetten op het mijnwezen (*la loi du* 21 *Avril* 1810 met ampliatie) èn de verordeningen van politie op dat stuk van kracht, in de Kolonie Curaçao de wetten niet, alleen de algemeene verordeningen van politie en dat deze den eigenaar niet kunnen noodzaken anderen tot de exploitatie van de in zijnen grond aanwezige metalen enz. te moeten toelaten, zal wel geen betoog behoeven. Waaraan dit verschil tusschen art. 626 Nederl. en 622 Curaçaosch Wetboek toe te schrijven, weten wij niet, — dat neemt niet weg, dat het een onloochenbaar feit is. Welligt kunnen de tusschen de regering en de koloniale autoriteiten gewisselde stukken wegens de invoering der Nederlandsche Wetboeken in de Kolonien, daaromtrent eenige inlichting verschaffen. (1)

(1) Het Burgerlijk Wetboek voor de Kolonie Suriname bevat eene bepaling geheel en al gelijkluidend aan het Curaçaosche art. 622.

Art. 613 van het Ontwerp-Burgerlijk Wetboek voor de Nederlandsch

«Maar zoo *la loi du* 21 *Avril* 1810 op de afgestane gronden niet van toepassing is, dan zijn zij toch onderworpen aan de bepalingen van de concessie den 31en December 1867 aan F. Isola verleend (zie Bijlage G) en later aan de Aruba Island Gold Mining Company overgedragen,» zou men kunnen beweren. Wat deze concessie aangaat, is ons antwoord zeer eenvoudig. Een onderhandsch kontrakt, door geen wetgevende magt bekrachtigd, op geenerlei wijze afgekondigd, kan nimmer aan derden worden tegengeworpen, vooral dan niet, wanneer dat kontrakt niet alleen op geene wet steunt, maar bepaald in strijd met *onze* Grondwet — het Regerings Reglement — is.

«Niet steunt op eene wet?» Neen, wel heeft men zich op art. 2 van de Verordening van 8/9 Mei 1867 (Bijlage F.) beroepen, maar geheel verkeerd. Vreemder toepassing eener wet is wel nooit gehoord. Eene verordening «op de uitgifte in eigendom of pacht van publieke gronden in de Kolonie Curaçao,» en waarvan art. 2 bepaalt, dat onder den afstand niet begrepen is het regt om mijnen aan te leggen, «zullende geen eigenaar daartoe bevoegd zijn dan na verkregen vergunning van het Bestuur,» wordt in den arm genomen om eene concessie ter uitsluitende exploitatie van mijnen te wettigen. Kan het gekker?

Wij zullen die zoogenaamde concessie, waarmede wij na het arrest van den Hoogen Raad weinig of niets te maken hebben, niet in elk harer artikelen onderzoeken en aan de wet toetsen, doch willen haar toch beschouwen in verband met art. 6 der Verordening van 1867, en dan springt het ongerijmde om haar onder die verordening te willen brengen nog meer in het oog: «Alle uitgegeven gronden, onder welken titel ook, moeten op straffe

---

West-Indische Koloniën, door de Staats-Commissie ingesteld bij Koninklijk Besluit van den 27sten September 1852, ingediend bij missive van den 29sten September 1855, is gelijk aan de redactie van de Nederlandsche Wetboeken.

van vernietiging der overeenkomst, binnen een jaar na het aangaan der overeenkomst, door den verkrijger behoorlijk omheind of getrankeerd zijn.» De concessie Isola omvat alle mineralen bevattende gronden op het eiland Aruba, hoe die te omheinen of te trankeeren en dat wel binnen een jaar? Het geheele eiland van Oost tot West en van Noord tot Zuid moest als door een Chineeschen muur worden ingesloten en daartoe ware welligt het nominaal kapitaal van pd. st. 500,000 der Gold Mining Maatschappij niet voldoende geweest.

Maar spotternij ter zijde; het beroep op de aangehaalde verordening kan niet opgaan; geene andere wet bestaat die dit onderwerp regelt, hoe de concessie te rijmen met art. 173 van het Regerings-Reglement, dat toch volstrekt den Gouverneur niet magtigt om een dusdanig kontrakt aan te gaan? Dus in strijd met het Regerings-Reglement.

For arguments sake willen wij voor een oogenblik toegeven, dat onder afstand van gronden in concessie geen afstand in eigendom moet verstaan worden; dat het woord van professor VISSERING: «Concessie is niet anders dan in goed Hollandsch vergunning» in alle opzigten juist is, — ofschoon het wel niet noodig zal zijn op te merken dat de geachte hoogleeraar bij het terneerstellen dier woorden in 1862, geen kennis zal hebben gedragen dat er in het verre westen op het onbekende eilandje Aruba zoo iets bestond als concessie van gronden in allodialen eigendom en bezit — toegegeven dat dit woord ook hier zijne toepassing kan vinden, dan nog is de stelling van hen, die ons goed regt betwisten, onhoudbaar.

Art. 1 der Verordening van 1867 vangt aan met de bepaling: «Tot het doen van afstand in eigendom, concessie, huur of erfpacht van domaniale gronden is alleen de Gouverneur bevoegd;» het meermalen aangehaalde art. 2: «Onder afstand van gronden wordt niet begrepen de bevoegdheid om mijnen en groeven onder den beganen grond,

ook kleigroeven daaronder begrepen, aan te leggen, zullende geen eigenaar van gronden daartoe bevoegd zijn,» enz.

Art. 1 legt ons uit wat onder afstand in art. 2 voorkomende verstaan moet worden; dat elke afstand, hetzij in eigendom, concessie, huur of erfpacht, ten opzigte van het bepaalde bij art. 2 gelijk is; dus zoo de eigenaar geregtigd is, behoudens inachtneming der algemeene politieverordeningen, op al hetgeen op en in den grond is, gelijk art. 622 B. W. met ronde woorden zegt, dit mede het geval is met de bezitters van op andere wijze afgestane gronden, tenzij de wet anders bepaald hebbe; en dit is met de in concessie afgestane gronden niet geschied.

Wij gaan nog verder. Aangenomen, des neen, dat de eigenaar geen regt op de mijnen uit art. 622 B. W. kan putten, dan zou dit slechts ten gevolge hebben, dat de in huur of erfpacht afgestane gronden tijdelijk, die in eigendom of concessie uitgegeven voor eeuwig en altijd tot niet ontginning der metalen die zij bevatten mogen, gedoemd moeten blijven, tenzij volgens art. 2 der Verordening den eigenaar tot die ontginning vergunning wordt verleend. Immers in het ergste geval kan dat artikel slechts zoo uitgelegd worden, dat de eigenaar geen regt op ontginning heeft zonder vergunning van het Bestuur, maar het zou al te erg zijn, uit die bepaling te willen opmaken dat het Bestuur het regt heeft aan derden de bedoelde vergunning — vooral met betrekking tot de nietmetalen — op eens afgestane, ook in eigendom afgestane gronden te geven. In het dilemna geplaatst om òf de rijkdommen voor eeuwig en altijd in den in eigendom of concessie afgestanen grond verborgen te laten (afstand in concessie is evenmin als afstand in eigendom aan tijd verbonden, huur en erfpacht wel; zie art. 2 der Verordening van 8/9 Mei 1867 voor wat huur en B. W. art. 775 in verband met 757 litera 4, 783 en 765 Nederl., voor wat erfpacht aangaat) òf den eigenaar van den in eigendom

of concessie afgestanen grond de vereischte vergunning te geven en aldus ook voor zich voordeelen te behalen, kan het Bestuur wel niet anders dan het laatste kiezen.

Moeten wij nu nog verder gaan? Het zij zoo.

Aangenomen *la Loi du* 21 *Avril* 1810 met hare ampliatie is nog van kracht. Het regt tot ontginning van mijnen behoort het Gouvernement en kan door het Gouvernement aan derden, niet eigenaars der gronden, geconcessioneerd worden. Toegegeven. Maar door die wet op het mijnwezen wordt volstrekt niet bedoeld dat wat niet onder den grond wordt gevonden, dat behoort niet onder het mijnwezen. Dus zeker niet de kalk die òf op den grond wordt gevonden òf den grond zelven omvat en men behoeft slechts artt. 1, 2, 3, 4, 5, 57, 58, 81 en 82 op te slaan om zich te overtuigen dat het voorbehoud ten gunste van het Gouvernement, beperkt wordt tot de metalen, als goud, zilver, tin enz. maar zich volstrekt niet uitstrekt tot phosphorzure kalk, guano enz. die toch wel tot de niet-metalen dienen gerekend te worden.

Wat is phosphorzure kalk dan toch wel? Wij zijn onbevoegd om ten dezen een antwoord te geven, maar wijzen er op, dat de bestrijding van het Koloniaal Bestuur op den eisch van *the Aruba Island Gold Mining Company* ook daarop steunde, dat *phosphate of lime* (de Engelsche benaming voor phosphorzure kalk werd in de bij den aanleg van het proces gewisselde stukken steeds gebezigd) zelfs geen mineraal, geen delfstof zou zijn. Deze houding van het verwerend Bestuur was oorzaak, dat door de eischende Maatschappij in hooger beroep subordinaat werd geconcludeerd, om door deskundigen te mogen bewijzen «dat de bedoelde phosphorzure kalk behoort tot de stoffen, welke in het gewone spraakgebruik en in de taal der wetenschap worden bedoeld onder delfstoffen.» Wij vermeenen dat de bewering van het Bestuur op eene analyse van Professor GUNNING steunde.

Wij wagen het niet te veronderstellen, dat thans ter bestrijding van ons goed regt, door het Gouvernement de stelling zal worden verkondigd, dat phosphorzure kalk wel eene delfstof is. Wij zouden uit de vroegere houding bij den Regter geene exceptie kunnen putten, maar het publiek zou de nieuwe houding minstens als unfair qualificeeren. Een Nederlandsch Gouvernement pleegt zulke handelingen niet, de hollandsche eerlijkheid is nog niet zoo laag gezonken.

Ter wille der argumentatie hebben wij toegegeven, dat de vergunning tot het aanleggen van mijnen op afgestane gronden krachtens *la loi du* 21 *Avril* en de verordening 8/9 Mei 1867 ook aan derden kan gegeven worden, maar ontkennen dat dit ooit of immer met de exploitatie van phosphorzure kalk het geval kan zijn. Aangenomen zelfs, dat de afstand voor gronden in concessie slechts regt tot de uitoefening van landbouw en veeteelt inhoudt — men ziet wij geven veel toe, — dan moet men dien landbouw en veeteelt toch ongestoord kunnen uitoefenen; zoo ver zal zich het concessieregt toch wel mogen uitstrekken?

Welnu, de aanleg van mijnen geschiedt gelijk men weet onder den beganen grond; de oppervlakte blijft bestaan, de planten en boomen kunnen even welig groeijen, het vee even rustig grazen alsof er niets gebeurd ware. Niet alzoo bij de exploitatie van phosphorzure kalk. Die zelfstandigheid is de grond zelf. Ontneemt ons dit, wat blijft er dan van uwe concessie? Zelfs zal het niet mogelijk zijn op een gedeelte der geconcedeerde gronden landbouw en veeteelt uit te oefenen en op het ander gedeelte door anderen de exploitatie van phosphorzure kalk te laten geschieden. Bij die exploitatie spelen ontploffingen door middel van buskruid en dynamite eene hoofdrol, en die ontploffingen zouden het vee zoodanig verschrikken, dat er slechts enkele dagen noodig zullen zijn om het geheel en al uit dat oord te verdrijven. Zoo uw eigendomsregt

zich zoo ver uitstrekt, dan mogen wij wel met PROUDHON zeggen: *La propriété c'est le vol.*

Wilden wij op deze wijze voortgaan, wij konden nog bladzijden vol schrijven om het onhoudbare der stelling, *anderen op eens afgestane gronden de exploitatie van phosphorzure kalk te gunnen*, aan te toonen; maar wij vreezen reeds te lang de aandacht onzer lezers met de behandeling van dit onderwerp te hebben bezig gehouden.

Toch nog een punt. Gesteld concessie is gelijk aan erfpacht, altijd wat den aard van het regt, niet wat den duur aangaat, dan zou zich de vraag voordoen: «Heeft de eigenaar van een door hem in erfpacht uitgegeven stuk gronds, gedurende den tijd dat de erfpacht duurt, het regt over de grondspeciën te beschikken?»

Eene uitdrukkelijke beantwoording dezer vraag vindt men niet in den 7n titel 2e boek van het Burg. Wetb., en voor zoover wij weten en in de gelegenheid waren na te gaan, is deze vraag tot nu toe niet de eer eener uitdrukkelijke behandeling te beurt gevallen, ofschoon zij ons die eer wel waardig schijnt.

Wij willen in het kort de redenen opgeven, die ons tot eene ontkennende beantwoording dier vraag leiden.

1o. Art 767 B. W. (wij halen hier het Nederl. Wetb. aan) omschrijft erfpachtsregt als een zakelijk regt, om het vol genot te hebben van een aan een ander toebehoorend onroerend goed enz. Door eene bevestigende beantwoording onzer vraag zou dat vol genot worden beperkt en verijdeld.

Hoe zou de erfpachter den in erfpacht uitgegeven grond met eene erfdienstbaarheid voor het tijdvak van zijn genot kunnen bezwaren (art. 771) zoo de eigenaar het regt heeft af- en uitgravingen te doen van steen, steenkolen, turf, klei of andere soortgelijke tot het erf behoorende grondspeciën (art. 768 la. 2) ook juist op die gronden waarop de erfdienstbaarheid bijv. tot het aanleggen van een spoorweg kleeft?

Bij Schuller vinden wij ad art. 767 aangeteekend: «Buiten het ontvangen der pacht, slaapt voor den eigenaar alle mogelijke genot van zijn goed.»

2o. Omdat de erfpachter een ruimer regt heeft dan de vruchtgebruiker; de vruchtgebruiker is *quasi*-eigenaar, de erfpachter is gedurende den tijd der erfpacht werkelijk eigenaar, althans oefent bijna alle regten van den eigenaar uit.

Wat art. 825 B. W. (zie Diephuis IV, 68—70) in navolging van art. 599 C. C. (zie Mourlon I, No. 1564) voor den vruchtgebruiker bepaalt, zou zeker en met te meer regt, voor den erfpachter bepaald zijn, indien de fransche wetgever de erfpacht geregeld had en de nederlandsche hem dus ook hierin had kunnen navolgen.

3o. Omdat de oud-Hollandsche schrijvers de regten van den vruchtgebruiker in die van den erfpachter besloten achten. Van Leeuwen, Roomsch-Hollandsch Regt II, 10, definieert erfpacht «een ervelijk, onversterveljk regt, daarbij den heer van het ongebouwde land het vruchtgebruik aan hetzelve aan yemand. . . . . uitgeeft».

Voet ad Pand. Si ager vectig. 6—3 § 1, leert, dat de erfpachter bijna alle regten van den vruchtgebruiker heeft en soms nog meer, te weten op het naast ontstane eiland.

4o. Omdat het erfpacht zeker meer regt geeft dan een huurkontrakt en art. 1590 bepaalt: «De verhuurder mag, gedurende den huurtijd, de gedaante of inrigting van het verhuurde goed niet veranderen». Over dit artikel, eensluidend met art. 1723 C. C., zie men Mourlon C. C. II, No. 747.

Op deze gronden vermeenen wij tot het besluit te mogen komen, dat, al zij de concessie niets anders dan eene erfpacht — maar dan eene eeuwige erfpacht — de eigenaar van den grond den erfpachter in zijn vol genot niet mag storen en dus gedurende den pachttijd de bij art. 768 bedoelde grondspeciën niet mag exploiteeren of daartoe aan anderen vergunning verleenen.

Maar al ware dit anders, dan nog vragen wij: brengt de billijkheid niet mede en zou het geen blijk van verstandig beleid geweest zijn, ten einde onvermijdelijke botsing te voorkomen, den concessionaris, bij zij dan eigenaar of erfpachter, bij voorkeur die vergunning te verleenen?

Wij zullen thans voor een korten tijd de Arubiaansche kwestie laten rusten, om ons met de natuurlijke hulpbronnen van de Kolonie Curaçao in het algemeen bezig te houden. Dit doen wij niet om de keuze van onzen titel te wettigen, maar omdat het inderdaad in onze bedoeling lag, naast en nevens de behandeling dier kwestie, den weg aan te toonen, die naar onze wijze van zien dient ingeslagen te worden om de rijkdommen, die de bodem van welligt alle eilanden der Kolonie bevat, èn voor de Koloniale kas èn voor de bevolking tot een bron van welvaart te doen zijn. De Arubiaansche kwestie is slechts als een onderdeel van het geheel te beschouwen, en zoo men mogt meenen dat wij aan dat onderdeel in verhouding tot het geheel, te veel onze aandacht gewijd hebben, dan vergete men niet dat wij stonden voor bepaalde feiten, die van welke zijde ook bezien, verkeerdheden, misslagen, ja zelfs onregt aan den dag bragten, terwijl wat de zaak in het algemeen betreft, het nog niet zoo ver gekomen is. Men moge op den verkeerden weg zijn, de ontwikkeling der Kolonie hebben tegengehouden, daardoor het verstrekken van subsidie steeds noodig hebben gemaakt, geene regten van derden zijn verkort, geen inbreuk op de billijkheid is gedaan, geen wetschennis heeft plaats gevonden. Met enkele vingerwijzingen kan men hier van den verkeerden op den regten weg komen, terwijl in de Arubiaansche kwestie veel zal moeten verrigt worden, alvorens men in het goede spoor kan geraken en welligt geruimen tijd zal moeten verloopen vóór en aleer

de goede weg genaakbaar zal zijn, laat staan vrij en ongehinderd zal kunnen bewandeld worden. Eene afwijking van het goede naar het slechte is altijd zoo veel gemakkelijker dan eèn terugkeer van bet slechte naar het goede.

Bevat de bodem van de Kolonie Curaçao, behalve de gronden in het Oostelijk gedeelte van Aruba en die welke door den beer GODDEN op het eiland Curaçao bewerkt worden, dan inderdaad natuurlijke rijkdommen, die het welbegrepen belang der Kolonie vordert, dat ten spoedigste ontgonnen worden?

Niettegenstaande de pogingen door anderen in het werk gesteld, om ook bun aandeel in die rijkdommen te verkrijgen, tot nu toe met geen gunstigen uitslag bekroond zijn, durven wij, zonder vrees dat de uitkomst ons zal logenstraffen, als een onloochenbaar feit aannemen, dat er buiten en behalve de reeds bekende ontdekkingen, ook op andere gronden der Kolonie Curaçao in een niet ver verwijderd tijdstip ontdekkingen van aanbelang zullen gedaan worden, zoo eene goede en vrijzinnige wetgeving den ontdekker de regtmatige voordeelen, die bij met zijn onderzoekingen op het oog had, verzekert.

Het mislukken der tot heden door anderen gedane onderzoekingen scbrijven wij aan drie hoofdoorzaken toe: 1°. gebrek aan genoegzame kennis; 2°. gebrek aan geduld, en 3°. gebrek aan geld.

Gebrek aan kennis, hooren wij ons vragen, en in de door U medegedeelde correspondentie uit de *St. Thomæ Tidende* vinden wij een gansche lijst van doctoren in de geologie, chemie en philosophie, die de onderzoekingen geleid hebben? Ja, doch men had tbeoristen en geen mannen van de praktijk doen uitkomen; zij waren geleerd, zeer geleerd, maar kenden bet werk niet, wisten met geen werklieden om te gaan, konden de inmenging van belanghebbenden, die bij gemis aan praktische kennis ook nog algebeel gebrek aan wetenschap paarden, niet tegengaan.

Van leiders, gelijk zij moesten zijn, werden zij lijders. Bij de vele' goede hoedanigheden, die wij den Curaçaonaar naar billijkheid moeten toekennen, is er een zwak punt in hun karakter dat veel goeds tegenhoudt en in den weg staat; men meent kennis te hebben van alles, het regt te hebben over alles het hoogste woord te voeren. Zij die nooit van *pathologie* gehoord hebben, matigen zich een oordeel aan over de geneeskundige behandeling door een arts, in de beoefening der wetenschap grijs geworden, een oordeel niet alleen, maar zelfs eene veroordeeling, opgevolgd door voorschriften, die tegen de gezonde rede aandruischen. Iemand die nooit een wetboek heeft in handen gehad, het verschil tusschen eene crimineele en commercieele — ja, wij schrijven goed, c o m m e r c i e e l e, niet correctioneele — zaak niet kent, waagt het over de meest ingewikkelde regtskwestie zijn gevoelen te zeggen met een *aplomb*, alsof men Cicero in eigen persoon was. Zoo is het op elk terrein, zoo was het ook met betrekking tot de kennis, vereischt voor het onderwerp, dat ons bezig houdt.

Aldus aan den eenen kant gebrek aan praktische kennis, aan den anderen kant gemis aan theorie en praktijk beiden, maar groote ingebeeldheid en eigendunk — hoe ware het mogelijk eene gewenschte uitkomst te verkrijgen? Het kon niet uitblijven of partijen moesten met elkaar in botsing komen, en dat was dan ook het geval.

G e h r e k a a n g e d u l d noemden wij in de tweede plaats als hoofdoorzaak van het mislukken der gedane onderzoekingen.

Het is den bewoner van de tropen eigen spoedig in vuur en vlam te geraken, in een oogenblik enthousiast te worden; maar even zoo spoedig als de enthousiasme opkomt, verdwijnt ze ook weder. Het is er mede als met alles, hoe spoediger groei, hoe korter bloei.

Dit gebeurde ook ten deze, de heer Godden heeft een

ware goudmijn op Santa Barbara ontdekt, ook op Aruba is men zoo gelukkig een Serro Colorado aan te treffen, — in enkele dagen had men zich vereenigd, maatschappijen gevormd, alles gereed gemaakt om tot de ontginning over te gaan, de voornaamste grondeigenaren hadden hunne gronden ter exploitatie beschikbaar gesteld, de ontginning ving aan, maar den deskundige werd een termijn gesteld waarin hij met zijn onderzoek moest gereed zijn. Ontdekte hij op de eene plantage binnen enkele dagen niets, dadelijk naar eene andere verhuisd, men liet hem als het ware geen tijd om tot adem te komen. Deelde hij mede dat er hoop bestond, dat er goede aanwijzingen waren, dan werd er dadelijk rondgebazuind dat er ontdekkingen gedaan waren waarbij die van Santa Barbara ver in de schaduw zouden moeten blijven, en bleken dan later die hoop ijdel en die aanwijzingen verkeerd te zijn geweest, dan liet men den moed zakken, dan verloor men het geduld. Teleurstelling op teleurstelling volgden, men werd het eindelijk moede, men gaf de zaak op nog voordat al de toegetreden plantages onderzocht waren.

Buiten en behalve den gewonen inkoop met het doel om weder te verkoopen, bestaat er bij den Curaçaonaar geen eigenlijke speculatiegeest. Met enkele uitzonderingen — als bijv. de winsten op den handel in wapenen behaald, die trouwens slechts door enkelen gedreven wordt — bestaan er op Curaçao geen groote rijkdommen; wel is de handelstand over het algemeen gegoed, maar die gegoedheid wordt verkregen door de tering naar de nering te zetten en door nimmer de kleintjes uit het oog te verliezen. Dat men dan ook, na eenmaal een kapitaaltje bijeen te hebben gegaard, waarvoor men dikwijls jaren van vrienden en magen verwijderd moest zijn, niet roekeloos zijne zuurverdiende penningen in gewaagde ondernemingen steekt, strekt den Curaçaonaar zeker niet tot schande. Men heeft geleerd door ontberingen de waarde van het

geld te kennen, men maakt zich die kennis in het volgend leven ten nutte. Men denke daarom niet dat de Curaçaonaar gierig of zelfs maar zuinig is, verre van dien; men weet te verteren, zelfs te geven en ruim te geven als het pas is, maar speculeeren — altijd behalve de speculatie van enkelen met de revolutiën in de naburige Republieken — daar houdt de Curaçaonaar niet van.

Alhoewel men dan ook gaarne deelen wilde in de voordeelen door den heer GODDEN van de natuurlijke hulpbronnen van Curaçao genoten, veel geld er aan wagen, dat niet. In den handel had men geleerd met een klein begin een betrekkelijk groot doel te bereiken, bij de mijnontginning zou dezelfde regel voorzeker tot dezelfde uitkomsten leiden, dacht men. Men dacht verkeerd, hier gold het: goedkoop is duurkoop; had men de werkzaamheden aangevangen op den voet waarop de heer GODDEN zulks gedaan heeft, betere resultaten waren welligt de belooning geweest, maar men lachte den Engelschman in zijn gezicht en achter zijn rug uit, omdat hij zoo veel geld verspilde bij de onzekerheid van den uitslag, doch gelijk altijd was het ook hier, die het laatst lacht, lacht het best.

Door het mislukken der niet voldoende ingestelde onderzoekingen moet men dus volstrekt niet tot het besluit komen, dat er geene mogelijkheid bestaat dat er nog op andere plaatsen, dan op de reeds bekende, in den bodem rijkdommen aanwezig zijn, die slechts op een behoorlijk toegerusten deskundige wachten om ontbloot te worden. Vooral moet men tot die gevolgtrekking niet komen wat betreft de Gouvernements of Domeingronden. Deze zijn behalve op een enkel punt, tot nu toe niet onderzocht, en het zijn juist deze, die wij thans bespreken willen.

De ontginning van particuliere gronden moet aan de eigenaren dier gronden worden overgelaten; hoe echter met de Gouvernements of Domeingronden?

Al dadelijk na de openbaarmaking van de ontdekking van de phosphorzure kalk op Santa Barbara zag het Koloniaal Gouvernement de noodzakelijkheid in om deze aangelegenheid te regelen.

Eene verordening «houdende bepalingen omtrent de ontginning van delfstoffen en door natuurvorming in den grond aanwezige meststoffen in of op de Domeingronden van de Kolonie Curaçao» werd ontworpen en aan den Kolonialen Raad ingediend.

Reeds bebben wij er op gewezen hoe dat het herhaaldelijk gewijzigd ontwerp eindelijk tot niets geleid heeft, zoodat de zaak thans nog even ver is als vier jaren geleden. En tocb, eene regeling van dit onderwerp is zoo hoogst noodzakelijk. Niemand zal bet wagen, moeite, tijd en geld te besteden om op Gouvernementsgronden onderzoekingen in te stellen, zonder zekerheid te hebben, dat bij het gelukken der aangewende pogingen, de voordeelen die hij zich beloofde, voor hem zullen bewaard blijven. En die zekerheid heeft men in de verste verte niet. Na het geheurde met de Arubiaansche zaak beeft men gezien boe noodzakelijk het is de politiek door den heer Godden bij Klein Curaçao in acht genomen, stipt na te volgen; geene mededeeling van de plaats waar men iets ontdekt heeft vóór de zekerheid erlangd te hebben dat anderen niet gunstig hedacht zullen worden met de voordeelen eener ontdekking, die zij niet alleen niet gedaan hebben, maar zelfs niet in staat waren te doen.

Wij zullen de ontwerp-verordeningen over dit onderwerp niet op den voet volgen, maar slechts in algemeene trekken de bepalingen aanwijzen, die wij vermeenen dat verkeerd zijn, het bereiken van het beoogde doel in den weg staan.

Het hoofdgebrek van de verordening is dat deze te veel geschoeid is op den leest van andere wetgevingen van dien aard. Gelijk altijd het geval is heeft men ook hier

geene rekening, althans geene genoegzame rekening met het verschil van toestanden gehouden. Niet alles wat hier in Nederland goed en nuttig is, ja noodzakelijk, is op Curaçao dit evenzeer; veel daarvan zou daar zelfs onmogelijk zijn. Zoolang men van die waarheid niet innig doordrongen is, kan men moeijelijk van uit Nederland voorschriften geven die daar moeten opgevolgd worden. Dit is echter in deze zaak geschied; wel heette het ontwerp eene verordening in den geest van die voor de Oost-Indiën; aldus dacht men misschien meer de Curaçaosche toestanden in het oog te hebben gehouden, maar zoo men slechts bedenkt hoe groot Neerlands bezittingen in den Indischen Archipel zijn en van welk een geringen omvang de Kolonie in de Caraïbische zee is, dan moet men al dadelijk tot de slotsom komen: het verschil van toestand eischt verschil van regeling. Zoo de spreuk andere tijden andere wetten juist is, niet minder juist is deze: andere toestanden andere wetten.

De verordening is gevoegelijk in twee deelen te splitsen; bij het eerste worden de vergunningen tot het doen van opsporingen of onderzoekingen, bij het tweede die tot mijn-ontginning of exploitatie geregeld.

Wij meenen dat dit stelsel verkeerd is, geene goede resultaten zal opleveren.

Welke voordeelen worden den ontdekker verzekerd?

«Zonder dat die overweging een beslissenden invloed behoeft uit te oefenen,» kan hem bijaldien hij even hoog als een ander heeft ingeschreven, «de voorkeur voor de vergunning tot ontginning verleend worden.» Een magere troost Wordt hem die voorkeur niet verleend, wat dan? Art. 14 antwoordt op deze vraag: «Indien de concessie niet wordt verleend aan den ontdekker wordt aan hem door den concessionaris eene vergoeding uitgekeerd, waarvan het bedrag bij de aankondiging der openbare inschrijving bekend gemaakt en in de akte van concessie vast-

gesteld wordt. Tot grondslag van de berekening worden aangenomen de door den ontdekker voor de opsporing of het onderzoek noodzakelijk gemaakte onkosten met bijvoeging van eene premie, hoogstens gelijk aan tweemaal het bedrag van die onkosten.»

Met eene bepaling als deze zal niemand er zelfs een oogenblik aan denken vergunning te vragen opsporingen of onderzoekingen in te stellen. Neen, wil men mannen van het vak aan het werk zien om onze natuurlijke rijkdommen op te sporen, dan moeten zij niet worden afgescheept met eene premie hoogstens gelijk aan twee maal het bedrag van de noodzakelijk gemaakte onkosten.

Wat wil men meer, het twee dubbele van wat men verteerd heeft, is dat niet genoeg? Twee honderd percent winst is dat niet voldoende? Neen, op verre na niet. Als men bij het aanvangen der opsporingen of onderzoekingen verzekerd is te zullen slagen, o ja, dan is het genoeg, meer dan genoeg; maar dat is volstrekt niet altijd het geval. Dikwijls worden duizenden en duizenden verteerd en niets wordt gevonden dat waardig is geëxploiteerd te worden. Indien de kansen van vinden als 1 : 3 stonden, dan nog zou de premie te gering zijn, maar die kansen staan welligt niet eens als 1 : 10.

En dan die «noodzakelijk gemaakte onkosten,» welk een ruim veld voor chicanes, die den ontdekker zullen kunnen in den weg gelegd worden! Met een weinigje goeden wil voor de partij die men voornemens is de voorkeur te geven, mag de ontdekker nog dank zeggen, zoo hij er zijn geld uithaalt. Tijd, moeite, kennis, dat alles zal hij te vergeefs hebben aangewend of opgeofferd. Waarlijk er zijn op Curaçao of in de omstreken niet vele deskundigen onzinnig genoeg om zich aan die kansen te wagen.

De ontdekker moet zich kunnen vleijen met de hoop — geen valsche hoop — dat hem ook de exploitatie zal worden vergund. Van het oogenblik dat hij de vergunning

tot opsporing of onderzoek verkrijgt, moet hij weten dat, zoo hij binnen zekeren termijn in zijn onderzoek slaagt, er voor hem blijvende voordeelen aan verbonden zijn. Eene dusdanige bepaling zal deskundigen in beweging stellen, naar Curaçao lokken.

En wil men volstrekt aan het denkbeeld van openbare inschrijvingen vasthouden, dan ga men daarin eerlijk te werk, men houde geen slinger om den arm om de vergunning toch te geven aan wien men verkiest; de ontdekker, en de ontdekker alleen hebbe de voorkeur, zelfs al heeft hij niet aan de inschrijving deelgenomen. Indien hij van die voorkeur niet wenscht gebruik te maken dan behoort hij een premie te ontvangen naar gelang van de dienst door hem bewezen: van de door de Koloniale kas te genieten voordeelen worde hem gedurende den tijd der exploitatie een derde of vierde gedeelte uitgekeerd; maakt hij van de voorkeur wel gebruik, dan wordt van hetgeen door hem zou dienen betaald te worden, evenzoo een derde of vierde afgetrokken. Dit zou een goede maatstaf zijn en ongetwijfeld in het belang van de Koloniale geldmiddelen blijken.

Zal er op gelet worden bij de regeling van dit onderwerp? Wij vreezen van neen, men zal nog eenige keeren proeven met het oude stelsel moeten nemen; dat ligt nu eens zoo in onzen landaard.

Het tweede bezwaar, dat wij tegen de Verordening hebben, is, dat de termijn voor de concessiën veel te kort is. Bij art. 4 wordt die termijn op hoogstens 20, in sommige gevallen op hoogstens 10 jaren gesteld. Als een gevolg van deze bepaling kan men er op rekenen, dat de concessionarissen niet die kapitalen aan de ontginning zullen ten koste leggen, die eene behoorlijke bewerking noodzakelijk zou vorderen. Vooral gedurende de laatste jaren der concessie zou men er op uit zijn zoo min mogelijk onkosten te maken, daar toch «bij het eindigen van

de concessie, hetzij door tijdsverloop, hetzij door intrekking, het Gouvernement in den eigendom treedt van de krachtens het regt van opstal geplaatste gebouwen en inrigtingen, zonder gehouden te zijn daarvoor eenige vergoeding te geven, indien hij, wiens concessie afgeloopen of ingetrokken is, niet binnen zes maanden na afloop of intrekking der concessie die gebouwen en inrigtingen afgebroken en tot zich genomen of ze aan een nieuwen concessionaris overgedaan heeft».

Wij weten het, de aard van de zaak brengt zulk eene bepaling mede, maar daarom dient dan ook de termijn voor de concessie veel langer gesteld te worden, opdat het der moeite waard zij, al de vereischte gebouwen en inrigtingen op te trekken op eenen voet, in overeenstemming met het gewigt der onderneming. Een termijn van minstens dertig jaren behoort, naar onze wijze van zien, in alle gevallen voor de te verleenen concessiën te worden vastgesteld, met bepaling dat, zoo binnen zeker aantal jaren er geen uitvoer plaats heeft of deze op aanmerkelijke wijze vermindert, het Gouvernement het regt zal hebben, — na een onpartijdig onderzoek of dit aan de schuld of onwil van den concessionaris moet worden toegeschreven of een gevolg van onvoorziene omstandigheden is, — de verleende concessie in te trekken.

De Verordening of Wet die dit onderwerp zal regelen, behoort ook eene bepaling te bevatten, die den concessionaris-exploitant waarborgt, dat hij zijne verkregen regten zal kunnen uitoefenen, zonder later gedwongen te zijn aan de Koloniale kas meer te betalen dan overeengekomen was.

Kort na de ontdekking van phosphorzure kalk op *Santa Barbara* en vóor dat nog met den uitvoer een aanvang was gemaakt, werd op voorstel van het Koloniaal Bestuur door den Kolonialen Raad eene verordening aangenomen, waarbij een uitvoerregt van 8 percent op de

waarde van uit Curaçao uitgevoerd wordende phosphorzure kalk en koperertsen werd vastgesteld. De waarde van het eerste artikel werd op *f* 35 per ton berekend, zoodat het uitvoerregt *f* 2.80 per ton bedraagt (1). Die verordening was ook van toepassing voor Klein Curaçao: de van daar, onder de bepalingen van het met den heer GODDEN aangegaan kontrakt, uitgevoerd wordende phosphorzure kalk zou mede *f* 2.80 per ton moeten betalen. Op die wijze werd het kontrakt geheel en al ter zijde geschoven en had men een middel gevonden om terug te komen op het eenmaal vastgestelde concessieregt. Dat regt, zeide men, was te laag, welnu eene belasting geheven die het meer dan verdubbelen zal. Wij hebben in der tijd krachtige vertoogen ingediend tegen de heffing dezer belasting, voor wat Klein Curaçao betreft, er op gewezen dat op die wijze het Gouvernement het steeds in zijn magt heeft elk kontrakt illusoir te maken, den conces-

(1) „Rekent gij het als een verdienste, dat hij de belasting op den uitvoer betaalt? Heeft hij soms die belasting zelf in het leven geroepen of vrijwillig betaald? Ja, geprutteld en gerequestreerd, toen, door herleiding der scheepsmaat hij iets meer moest betalen", aldus schrijft EGO (zie *Een Wanklank*, bladz. 10). Omtrent het laatste willen wij een kleine opheldering geven. Toen ten gevolge van de herleiding der scheepsmaat van tonnen tot K. M. het uitvoerregt met ongeveer een derde werd vermeerderd, was de heer GODDEN niet op Curaçao, hij bevond zich toen in Europa. Niet zoodra was ons die vermeerdering bekend of wij gaven den gemagtigde van den heer GODDEN daarvan kennis, en door ons werd een request opgesteld, waarin wij de bezwaren tegen die vermeerdering met gepasten eerbied maar met niet minder kracht uiteenzetten. Onze voornaamste grief was, dat terwijl het in den *considerans* van de gewijzigde verordening heette, dat men slechts met eene herleiding van de verschillende maten te doen had, inderdaad eene vermeerdering van ongeveer een derde van het uitvoerregt werd ingevoerd.

Dat was eene fout of eene onbillijkheid. Onze argumenten schijnen het Bestuur en den Kolonialen Raad overtuigd te hebben, want niet alleen werd de foutieve herleiding gewijzigd, maar zelfs het naar die foutieve herleiding onder protest te veel betaalde verrekend.

Het is waarlijk al te erg den heer GODDEN hiervan eene grief te maken. Alsof men geene verdiensten jegens de Kolonie kan hebben, al heeft men niet zelf eene belasting in het leven geroepen, al komt men met kracht voor zijne regten op!

sionaris in de onmogelijkheid te stellen zijne regten uit te oefenen, en wat nog meer zegt, zijne verpligtingen na te komen, en dan zou men misschien nog eene actie tot vernietiging van het kontrakt met schadevergoeding wegens wanprestatie tegen hem kunnen instellen.

Onze vertoogen hielpen niets. De wetgevende magt, heette het, is niet gebonden door een kontrakt door de uitvoerende magt aangegaan. Dat op die wijze elk kontrakt met een Gouvernement eene onmogelijkheid wordt, schijnt men niet te hebben ingezien. (1) Maar, buitendien, die leer van de regten van de wetgevende magt tegenover die van de uitvoerende magt gaat niet op, want de wetgevende magt kan zonder de uitvoerende magt geene wetten in het leven roepen. Geene invoering van wetten kan geschieden dan juist door de uitvoerende magt, die toch zelfs het regt heeft de door de wetgevende magt vastgestelde wetten niet af te kondigen. De uitvoerende magt had het kontrakt wegens de exploitatie van Klein Curaçao aangegaan, zij had in geen geval hare goedkeuring mogen hechten aan eene wet met dat kontrakt in strijd. Op die wijze zou het Gouvernement altijd, zoodra het zag dat een kontraktant goede zaken maakt, het middel in handen hebben om het kontrakt te vernietigen. Zulke handelingen tusschen particulieren zou men kwade trouw noemen; verdienen zij een anderen naam wanneer zij van eene Regering uitgaan?

Tegen de mogelijkheid van eene herhaling van zulk eene daad dient gewaakt te worden en daarom meenen wij, zou de wet eene bepaling dienen in te houden, die in het

(1) Wel word ons, — wij herinneren ons niet of het schriftelijk of mondeling was — van wege het Gouvernement medegedeeld, dat uithoofde van de heffing van het uitvoerregt het Gouvernement geneigd was het concessieregt tot op 25 eents per ton te verlagen, maar om het beginsel weigerde de heer GODDEN in dat voorstel te treden en betaalde *ƒ* 2.50 plus *ƒ* 2.80 per ton.

c. q. aan te gaan kontrakt moet worden overgenomen, dat gedurende den termijn van het kontrakt geene andere of hoogere regten zullen geheven worden dan de reeds bestaande.

Na al het door ons geschrevene zullen wij wel niet noodig hebben als ons gevoelen uiteen te zetten, dat de wettelijke regeling van het mijnwezen en de concessiën ter ontginning van meststoffen slechts betrekking dient te hebben op die gronden die nog tot het domein behooren, dus niet gelijk de vroegere verordeningen die ook bepalingen inhielden omtrent gronden die reeds afgestaan waren. Bij de verordening van 8/9 Mei 1867 worden die gronden met in eigendom afgestane gelijkgesteld. Art. 622 B. W. bepaalt dat de eigenaar tot al de vruchten uit het bouwen en graven onder den grond voortspruitende, geregtigd is; die bepaling behoort ook voor de in concessie afgestane gronden te worden toegepast; de eigenaar daarvan moet niet worden verhinderd in de uitoefening van zijn goed regt.

En zoo komen wij weder tot de Arubiaansche kwestie terug. Hoe hiermede te handelen in het belang der regthebbenden en in dat der Koloniale Kas? Dit is de groote vraag. Het Gouvernement heeft in een ongelukkig oogenblik — een oogenblik van nog al langen duur, — de regten van derden miskend, over de gronden van derden beschikt, een kontrakt aangegaan, dat het niet kan nakomen. Hoe nu?

Het triviale «*meer geluk dan wijsheid*» is hier van toepassing. Het request den 20n Mei 1878 namens den heer Godden ingediend, waarin nogmaals voorgesteld werd hem tegen betaling van een zeker bedrag de exploitatie van phosphorzure kalk op zijne gronden op Aruba ongehinderd te laten bewerkstelligen, besprak de voorwaarden waaraan hij geneigd was zich te onderwerpen. Onder die voorwaarden behoorde: 1°. dat hij het Bestuur zou vrijwaren voor de gevolgen van mogelijke regtsgedingen,

welke tegen het Koloniaal Bestuur ter dezer zake mogten worden gevoerd; 2°. dat hij ook tijdens den duur van mogelijke processen tegen hem, het Koloniaal Bestuur de voordeelen zou doen genieten, die het bij het aantegaan kontrakt voor de Koloniale Kas zou bedingen.

Beide deze bepalingen, de laatste eenigzins gewijzigd, hebben eene plaats gevonden in de voorwaarden der aanbesteding (zie Bijlage A) en zoo het Gouvernement geene ongehoorde nalatigheid heeft begaan, mogen wij aannemen, dat ook het kontrakt met den heer SEWELL — thans aan de *Aruba Island Phosphate Company* overgegaan, — gelijkluidende bepalingen zal bevatten, dat dus het Gouvernement niet alleen gevrijwaard wordt voor alle mogelijke gevolgen van processen die men het mogt aandoen, maar dat het ook ontheven zal zijn van alle aansprakelijkheid «wegens geschillen, die wegens het verleenen der concessie ontstaan mogten tusschen den verkrijger en de houders van andere concessiën van welken aard ook, en onverschillig onder welke omstandigheden deze mogten zijn verkregen.»

Zoo dit het geval is, dan is het thans de pligt van het Gouvernement — en een goede politiek tevens — partijen in hunne handelingen niet in het minst te helemmeren, integendeel allen in die handelingen geheel vrij te laten, ten einde tot eene oplossing der hestaande kwestiën te geraken. Men voege nu niet nog meerdere fouten, nog meer onbillijkheden bij de reeds begane. Hoe spoediger ten deze eene beslissing door den Regter gegeven wordt, hoe beter voor alle partijen, hoe beter ook voor de Koloniale kas.

Het is wel hard dat door verkeerde handelingen van het Gouvernement, de eigenaren van geconcedeerde gronden gedwongen worden processen te voeren, maar *que faire?* Wij staan nu eenmaal voor dezen toestand en *what is done can't be helped*, zegt JACOB FAITHFUL. Het is

slechts te hopen — natuurlijk in het belang van de eigenaren der geconcedeerde gronden — dat de borgtogt van f 192000 ten volle zal zijn gestort, opdat de schaderekening daarop zal kunnen worden verhaald.

Het is ligt te begrijpen, dat de *Aruba Island Phosphate Company* het niet waagt op de geconcedeerde gronden te komen, aangezien zij dan de gevolgen van een proces vreest, en daar de overige gronden in geen geval met winst kunnen bewerkt worden, zullen de koloniale kas en de bevolking nog lang verstoken zijn van de voordeelen die men zoo algemeen verwacht. Eene oplossing is dus wenschelijk en noodig, en die oplossing moet door het Gouvernement niet worden tegengehouden.

De eigenaren der geconcedeerde gronden zijn zoo zeer van hun goed regt overtuigd, dat zij voornemens zijn de werkzaamheden op hunne gronden aan te vangen, ja zelfs eenige ladingen van de zich op hunne gronden bevindende phosphorzure kalk uit te voeren, zoo zij daarin niet door het Gouvernement verhinderd worden.

Na de bepalingen van de concessie, waarop wij zoo even gewezen hebben, zou eene inmenging van het Koloniaal Bestuur onbillijk zijn en eene verkeerde politiek verraden.

Onbillijk omdat het in eene zuivere regtskwestie partij zou kiezen zonder daartoe in het minst genoodzaakt te zijn, daar het zich toch van alle aansprakelijkheid jegens de *Company* heeft ontslagen.

Een verkeerde politiek, daar het de zoo zeer gewenschte oplossing der zaak zou tegenhouden en de koloniale kas aldus nog langer zou verstoken blijven van eene rijke bron van inkomsten, die voor goed een einde aan het subsidie zal maken.

Men verhindere dan ook de voorgenomen bewerking en den uitvoer niet, maar late dezen laatsten tegen betaling der verschuldigde uitvoerregten plaats hebben. Door het heffen dier regten begaat het Gouvernement geene onbil-

lijkheid tegen de *Company*, want de Verordening op het belastingwezen magtigt bet Gouvernement niet te vragen, waar hetgeen uitgevoerd wordt van daan komt: slechts de aard der produkten en de naam van het vaartuig moeten worden opgegeven.

Door de eigenaren der gronden aldus te laten bandelen, wordt de kwestie zuiver gesteld; de *Company* zal zonder gevaar voor schadevergoeding eene actie kunnen instellen, de regter zal te beslissen bebben of de meergemelde eigenaren al dan geen regt hebben op de phosphorzure kalk op hunne gronden voorkomende. Wij vreezen den uitslag niet, want wij weten het, *il y a des juges à la Haye*, maar mogt die uitslag anders zijn dan wij verwachten, dan heeft de *Company* door het *laisser faire* van het Gouvernement niets verloren, integendeel zij is er wèl bij gevaren, want zij zal voortaan ongehinderd hare regten kunnen doen gelden. Beslist de hoogste Regter evenwel anders, welnu, dan zal er regt zijn geschied, en zou het Gouvernement door zijne handelingen dat kunnen, dat mogen tegenhouden?

Ten slotte nog een woord.

Wij hebben van dezen en genen wel eens gehoord: de heer GODDEN heeft Santa Barbara, van waar hij zoo vele duizende tonnen 's jaars uitvoert; hij is betrokken in de zwavelmijnen op het eiland Saba, hij is aan het doen van onderzoekingen op zijne gronden in het Westelijk gedeelte van Curaçao; wat verlangt bij meer?

Regt en niets dan regt, om van dat regt een goed en behoorlijk gebruik te maken in het belang van zich zelven, zijne vennooten, de Arubiaansche bevolking en de Koloniale kas.

De Koloniale kas? Zou het niet meer in haar belang zijn Aruba in andere handen te zien, is de concurrentie niet in alle opzigten wenschelijk?

Daar wàar het de productie voor binnenlandsch gebruik

geldt mag de concurrentie als steeds wenschelijk beschouwd worden; daar waar er slechts van uitvoer sprake is, kan de mededinging soms zeer slecht werken. Zoo de zaak in ééne hand is, dan zal gezorgd worden, dat de markt — het is hier de vreemde markt — niet overladen wordt, dat de prijs zoodanig blijve dat men steeds met de exploitatie zal kunnen voortgaan. Niet alzoo bij concurrentie, en vooral bij concurrentie door eene Maatschappij die aan geldgebrek lijdt. Deze zal *à tout prix* moeten verkoopen (1) en zoodoende de markt overladen en den prijs bederven, waarvan het einde zal zijn, dat de geheele zaak zal moeten worden opgegeven. Is dit het geval bij concurrentie voor binnenlandsch gebruik, dan zal de consument voordeel hebben genoten tegen de nadeelen aan de onderneming veroorzaakt; ook hier zullen de consumenten er wel bij varen, maar dat zijn vreemden, met wie wij niets te maken hebben, die wij niet hebben te bevoordeelen ten koste van de koloniale ondernemingen.

V r e e m d e l i n g. Ook dit werd tegen den heer GODDEN geexploiteerd. Hij is Engelschman, hij gaat met al onze rijkdommen heen, is de klagt van zoo menigeen.

Wij gelooven niet, dat dit argument veel bij de Regering zal wegen, d a a r w a a r h e t e e n g o e d r e g t g e l d t. Ware dit zoo, dan mogten wij wel ach! en wee! over Nederland roepen. Een handeldrijvend volk, dat overal op vrij verkeer aandringt, zal den vreemdeling regt weigeren omdat hij vreemdeling is? Neen, dat zou zijn, ons geheel

(1) Niettegenstaande de *Company* reeds getracht heeft hare eerste lading m e t v e r l i e s te verkoopen, heeft haar dit tot nu, den 28 November niet mogen gelukken; nog altijd ligt die lading in Engeland opgeslagen. Dit zal thans naar alle waarschijnlijkheid als argument gebezigd worden om eene vermindering van het te betalen concessieregt van het Gouvernement te verkrijgen. Men zij op zijne hoede. De *Company* rekent op den invloed van de Curaçaonaars, zelfs eenige leden van den Kolonialen Raad, die zij in hare netten gevangen heeft.

verleden verloochenen, dat zou ons den naam van beschaafde natie doen verbeuren.

Maar wat is er van dat vreemdelingschap?

De heer GODDEN, het is waar, is Engelschman, maar hij heeft grondeigendommen en vaartuigen in een Nederlandsche kolonie, woont sedert 1870 bijna onafgebroken binnen die Kolonie, heeft zich uit die Kolonie, van Nederlandsche ouders, eene vrouw gekozen.

En dan, in de Arubiaansche zaak staat de heer GODDEN niet alleen. Zijne belangen worden gedeeld door Curaçaonaars en geboren Nederlanders, die toch wel niet zullen moeten lijden, omdat hun vennoot vreemdeling is? Of zij zonder vreemde hulp iets hadden kunnen uitvoeren, mag wel betwijfeld worden.

Doch, en hiermede eindigen wij, de vreemdeling zal niet alles inpalmen. Er zijn nog genoeg rijkdommen in den bodem van Curaçao aanwezig, die slechts op exploitatie wachten. Men vereenige degelijke kennis met ruim kapitaal, en de toekomst van Curaçao en van allen, die ondernemingsgeest hebben, kan schoon zijn!

Zullen er Nederlanders gevonden worden, die hun kennis willen diensthaar maken, een gedeelte van hunne rijkdommen beschikbaar stellen, om dat doel te bereiken; zullen er onder onze landgenooten mannen zijn, die door ons schrijven opgewekt, trachten zullen onze Kolonie beter te kennen en daarvan ook voor zich voordeel te trekken; geschiedt dat en wordt ons regt gedaan, dan zullen wij ons gelukkig rekenen, daartoe het onze te hebben bijgedragen.

den Haag,
28 November 1879.

Bijlage A.

BEKENDMAKING.

ADMINISTRATIE VAN FINANCIËN.

Landsdomein.

Publieke inschrijving ter bekoming van concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op en in domaniale gronden, gelegen op en in de nabijheid van den Serro Colorado op het eiland Aruba, behoorende tot de kolonie Curaçao, Nederlandsch West Indische bezittingen.

Bedoelde gronden zijn gelegen in het Oostelijk gedeelte van gemeld eiland, en bevatten:

1°. *de Serro Colorado, hoog 38 meters boven een gemiddelden waterstand met een oppervlakte van p. m. 24 H. A., en*

2°. *een gedeelte van het, ten Westen daarvan gelegen terrein met een oppervlak vàn p. m. 60 H. A., welk gedeelte gezegd wordt phosphorzure kalk te bevatten.*

De inschrijving moet geschieden met verzegelde biljetten, die tot op den 15 Januarij van het jaar 1879 tot aan het vallen van het middagschot op dien dag ter Administratie van Financiën, worden aangenomen en terstond daarna door den Gouverneur der Kolonie in tegenwoordigheid van den Administrateur van Financiën, in eene zitting van den Raad van Bestuur zullen worden geopend. De inschrijvers kunnen bij het openen der biljetten tegenwoordig zijn of zich daarbij doen vertegenwoordigen.

Indien geen gebruik wordt gemaakt van het na te melden voorbehoud, wordt de concessie verleend aan hem, die naar het oordeel van den Gouverneur der Kolonie na gehoord te hebben den Raad van Bestuur, het voordeeligste aanbod doet voor de belangen van de Koloniale kas en genoegzamen waarborg aanbiedt van soliditeit.

Het bedoelde voorbehoud bestaat hierin, dat aan het Koloniaal Bestuur het regt en de bevoegdheid verblijven om de concessie in elk geval buiten de plaats te hebben inschrijving te verleenen.

De Concessie wordt verleend voor een termijn van twintig achtereenvolgende jaren na het teekenen van het tusschen het Koloniaal Bestuur en den verkrijger der concessie aan te gaan contract.

Als maatstaf tot berekening van de ten gevolge der verkregen concessie verschuldigde uitkeeringen wordt c. q. aangenomen het getal kubieke meters der vaartuigen (meetwijze van Moorsom)

vermeld in den zeebrief, onverschillig of het vaartuig eene geheele of slechts eene gedeeltelijke lading phosphorzure kalk heeft ingenomen.

Behalve de ten gevolge der verkregen concessie verschuldigde uitkeeringen, moet de verkrijger der concessie ook voldoen de bij verordeningen "houdende regeling der belastingen op het eiland Aruba" te heffen uitvoerregten voor phosphate of lime (a) phosphorzure kalk.

De werkzaamheden, ten gevolge der verkregen concessie te verrigten, moeten beginnen uiterlijk zes maanden na het teekenen van het tusschen het Koloniaal Bestuur en den verkrijger der concessie aan te gaan contract, en de werkzaamheden moeten onafgebroken worden voortgezet.

Ten aanzien van eenige stukken der bovenvermelde gronden is, onder de werking der verordening, opgenomen in het Publicatie blad van 1867 No. 4, dus met het voorbehoud bedoeld bij artikel 2 dier Verordening door het Koloniaal Bestuur reeds concessie verleend tot uitoefening van den landbouw.

Ten aanzien van het geheel der bovenvermelde gronden heeft de Aruba Island Gold Mining Company — ten gevolge van de oorspronkelijk aan F. Isola verleende en later aan die maatschappij overgegane concessie tot het ontginnen van delfstoffen bevattende gronden over het geheele eiland Aruba — het uitsluitend regt tot ontginning van de zich daarop en daarin bevindende metalen en ertsen, doch niet van onder metalen en ertsen niet te rangschikken stoffen, zooals phosphorzure kalk; zoodat aan die maatschappij het uitoefenen harer regten op die gronden moet worden vrijgelaten, mits zij voldoet aan de bepalingen ten dezen opzigte bij de verleening der bovenvermelde concessie gemaakt, welke bepalingen hierin bestaan: dat de oorspronkelijke concessionaris, dus thans de genoemde maatschappij, eerst dan het regt heeft om in eigendom of in concessie afgestane gronden te bewerken tot het winnen van metalen en ertsen, wanneer er bepaaldelijk gegrond uitzigt op goede uitkomsten bestaat, doch dat nog alleen tegen schadeloosstelling aan de eigenaren of concessionarissen.

Het Koloniaal Bestuur ontslaat zich, bij het met den verkrijger der concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op bovenvermelde gronden aan te gaan contract, van alle aansprakelijkheid wegens geschillen, die mogten ontstaan tusschen den verkrijger dier concessie en de houders van andere concessien van welken aard ook en onverschillig onder welke omstandigheden deze mogten zijn verkregen.

De verkrijger der concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op bovenvermelde gronden verbindt zich, bij het aan te gaan contract, het Koloniaal Bestuur geldelijk te vrijwaren voor de gevolgen van mogelijke regtsgedingen, welke tegen het Koloniaal Bestuur ter zake of ten gevolge van de verleende concessie mogten worden gevoerd.

De verkrijger der concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op bovenvermelde gronden heeft het regt, met voorkennis en na verkregen goedkeuring van het Koloniaal Bestuur, de concessie hetzij geheel of gedeeltelijk aan anderen over te dragen, doch onder gelijke verpligtingen, als bij de oorspronkelijke concessie aan den verkrijger daarvan zijn opgelegd.

Het Koloniaal Bestuur behoudt zich voor, om bij het aan te gaan contract regelen vast te stellen met opzigt tot eenige aangelegenheden, betrekkelijk politietoezigt en ter verzekering van de goede uitvoering der verleende concessie.

Curaçao, den 6 Julij 1878.

De Administrateur van Financiën,
J. C. MENSING.

Bijlage B.

NOTIFICATION.

Aruba Phosphate Concession.

The undersigned, fearing that silence might indicate compliance, desires to notify, with the greatest respect for the Government of Curaçao, that the Aruba Gold Mining Company is quite unable to accept the definition of its rights in Aruba contained in the notification of the Government on the above stated subject dated July 6th. and published in the Curaçaosche Courant of July 27th.; and that the said Company is exercising its "exclusive right of working the ground containing minerals" on the Serro Colorado of Aruba referred to in the said notification; and that the Company's Concession admits to compensation only such grantees as existed at the date of the concession (viz. December 1867,) and these are exclusively agricultural.

Aruba July 30th. 1878.

E. DAWSON,
Director Legal Representative of the Company.

Bijlage C.

PROTEST.

Heden den Vijfden October 1800 acht en zeventig, ten verzoeke van John Godden, Civiel Ingenieur en grondeigenaar wonende op Curaçao, ten deze woonplaats kiezende ten kantore van Abraham Mendez Chumaceiro Az. praktizijn bij het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao, op Curaçao, Willemstad, Breedestraat huis No. 76, heb ik Willem Hendrik Hage Deurwaarder bij het Hof van Justitie en het kantongeregt op Curaçao, wonende op Curaçao,

aan

den Gouverneur van Curaçao, wonende op Curaçao, mijn exploit doende ingevolge art. 5, lid 1 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, in het parket van den Procureur Generaal, en aldaar sprekende met den Advokaat Generaal

aangezegd

dat:

Aangezien mijn insinuant na zich herhaaldelijk tot het Bestuur dezer kolonie gewend te hebben om vergunning te bekomen de zich op zijne gronden op Aruba bevindende phosphorzure kalk te mogen uitgraven en verschepen, laatstelijk op den twintigsten Mei dezes jaars op nieuw een verzoekschrift heeft ingediend, waarin hij onder voorbehoud van zijne regten verzocht, dat onder anderen alsnog gunstig zal worden beslist op het door zijne auteuren en door hemzelven gedaan verzoek om op de aan hem toebehoorende gronden van Serro Colorado op het eiland Aruba met name

1°.	nummer	1082	genaamd	"Driebergen";
2°.	"	1083	"	"Druten";
3°.	"	1084	"	"Dubbeldam";
4°.	"	1085	"	"Duiven";
5°.	"	1089	"	"Rijssen";
6°.	"	1090	"	"Rijswijk" en
7°.	"	1091	"	"Rilland";

de aanwezige phosphorzure kalk te mogen bewerken en uitvoeren tegen vergoeding aan de koloniale kas van Twee Gulden vijftig centen per uitgevoerd wordende scheepston, en bijaldien onverhoopt aan dit verzoek niet kan worden voldaan, dat hem dan zal worden medegedeeld onder welke voorwaarden het

Bestuur genegen is eene overeenkomst met hem aan te gaan tot voormeld doel;

Aangezien door den Gouverneur bij missive van den 28n Junij dezes jaars op gemeld verzoekschrift is geantwoord, dat bij het Bestuur in overweging is om voor de te verleenen Concessie op die gronden eene openbare aanbesteding te beproeven;

Aangezien in de Curaçaosche Courant van Zaterdag den zeven en twintigsten Julij dezes jaars en volgende nummers eene bekendmaking van den Administrateur van Financiën J. C. Mensing voorkomt, inhoudende eene aankondiging van eene publieke inschrijving ter bekoming van concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op en in domaniale gronden gelegen op en in de nabijheid van den Serro Colorado op het eiland Aruba, welke inschrijving moet geschieden met verzegelde billetten, die tot op den Vijftienden Januarij 1800 negen en zeventig worden aangenomen;

Aangezien daarbij is gevoegd de verklaring, dat ten aanzien van eenige stukken der bovengemelde gronden onder de werking der Verordening, opgenomen in het Publicatie Blad A°. 1867 No. 4 door het koloniaal Bestuur reeds Concessie is verleend tot uitoefening van den landbouw;

Aangezien daarbij tevens is gevoegd de bepaling dat de verkrijger der Concessie tot het ontginnen van phosphorzure kalk op bovenvermelde gronden zich moet verbinden het koloniaal Bestuur geldelijk te vrijwaren voor de gevolgen van mogelijke regtsgedingen, welke tegen het koloniaal Bestuur ter zake of ten gevolge van de verleende Concessie mogten worden gevoerd;

Aangezien eene uitvoering van het geopenbaarde voornemen van het Bestuur om anderen regt te verleenen, om de phosphorzure kalk van de hem toebehoorende gronden weg te graven en zich die toe te eigenen, door mijn insinuant geacht wordt te zijn:

1°. eene schending van zijn eigendomsregt, welke door de bestaande wetgeving dezer kolonie wordt gewraakt;

2°. eene schending van de regten door hem verkregen, ook al mogt men willen beweren, dat die regten niet ten volle konden worden gebragt onder het begrip van eigendom;

3°. eene handeling in strijd met de regelen ten opzigte van het vergaren van delfstoffen, zooals die in deze kolonie bestaan en behooren te worden begrepen;

Aangezien het gevolg geven aan gezegd voornemen zou zijn ten eenemale in het nadeel van de kolonie,

eensdeels omdat het niet te veronderstellen is dat ernstige lieden

op wie de nadeelen eener aangegane verbindtenis kunnen worden verhaald, contracten met het Bestuur zullen aangaan, waarvan de zooal niet zekere, dan toch zeer mogelijke gevolgen zullen zijn, dat de concessie hun geen voordeel zal opleveren, maar zij bovendien zullen bezwaard worden met het voeren van langdurige en kostbare gedingen en het vergoeden van de veroorzaakte schade;

en anderdeels, omdat, wordt de vergunning tot exploitatie aan den insinuant gegeven, reeds dadelijk zeer aanzienlijke baten in de koloniale kas zullen vloeijen en blijven vloeijen, terwijl, zoo die vergunning aan anderen wordt gegeven, die baten zullen wegblijven omdat gedurende vele jaren gedingen zullen moeten worden gevoerd gedurende al welken tijd de exploitatie zal blijven rusten;

Aangezien dit niet alleen zal strekken tot groote schade voor de koloniale kas, maar zeker niet minder voor de bewoners van Aruba, die gedurende geruimen tijd zullen worden verstoken van de voordeelen eener op groote schaal aangevangen en voortgezette exploitatie van de phosphorzure kalk;

Zoo protesteert voornoemde John Godden, in zooverre als de bedoeling is de voorgenomen concessie tot zijne bovengemelde landerijen uittestrekken, tegen alle handelingen waardoor hij zou kunnen worden benadeeld, daarvoor het Bestuur der Kolonie aansprakelijk stellende; behoudende hij zich echter voor, ten opzigte van die exploitatie ingevolge zijne vroegere voorstellen eene overeenkomst met het Bestuur aan te gaan, doch onder het stellig voorbehoud, dat hij daardoor niet wil geacht worden op eenige wijze afstand van zijne regten te doen en evenmin het door het Bestuur verondersteld regt om ook anderen toe te laten tot exploitatie van phosphorzure kalk op zijne gronden te erkennen of te eerbiedigen.

En heb ik hiervan exploit gedaan en afschrift gelaten in het parket van den Procureur-Generaal sprekende aldaar met den Advocaat Generaal.

De Deurwaarder,
(get.) H. W. HAGE.

Bijlage D.

12687 C/6.

Registered
5251
23 May 1879.

An agreement made this sixteenth day of December One thousand eight hundred and seventy eight Between Charles Brodie Sewell of 21 Cavendish Square in the County of Middlesex Esquire of the one part and Arthur Chaplin of Moorpark Road Fulham in the County of Middlesex Gentleman contracting on behalf of an intended Company to be called "The Aruba Island Phosphate Company Limited" of the other part. Whereas by an Agreement dated the twenty fourth day of August One thousand eight hundred and seventy seven and made between the Aruba Island Gold Mining Company Limited of the one part and the said Charles Brodie Sewell of the other part, it was agreed that the Company would at the request of the said Charles Brodie Sewell forthwith make all requisite applications at the Hague and Curaçoa and take all such proceedings as the said Charles Brodie Sewell should deem expedient for obtaining a Consession or Grant of the Phosphates and other similar products and deposits upon, in or under the Island of Aruba belonging to the Dutch Government, upon such terms as might be mutually agreed upon between the Company and the said Government and that the said Charles Brodie Sewell should provide and pay all expenses incidental to such applications and that the said Charles Brodie Sewell should have the option of working the concession and that he should in such case use his best and utmost exertions to provide the working Capital and do all such things as might be necessary to give effect to the Concession or Grant by raising, working, exporting, selling and disposing of the phosphates and other similar deposits and products in the best markets and for the best prices and the working and raising should be carried on in the most economical manner and approved principals with a view to the realization by Sale of the phosphates and other similar deposits and products of the utmost practicable amount of net profit beyond all expenses of working Shipment and Sale and it was thereby provided (inter alia) that the said Charles Brodie Sewell should account for and

pay over to the Company every half year during the term of the Concession or Grant eertain per eentages therein mentioned of all the net annuel profits and that the said Charles Brodie Sewell might suhjeet to the eonsent of the Company assign the said Contract and all the henefit and advantage thereof to sueh persons and in sueh manner as he should think fit. And whereas the Concession contemplated hy the said agreement has not yet heen granted but tenders for the new Coneession have heen invited and are required to be sent in at Curaçao on or before the fifteenth day of January One thousand eight hundred and seventy-nine and whereas steps have already been taken for forming a Company to he called The Aruha Island Phosphate Company Limited as a Company Limited by Shares under the provisions of the Companies Aet 1862 and 1867 with a Capital of Twenty seven thousand pounds and it is intended that one of the objeets of the said Company shall he declared to he the adoption and carrying out of these presents. Now these presents witness that the said Charles Brodie Sewell so far as the stipulations herein contained are to be observed by him doth hereby agree with the said Arthur Chaplin and the said Arthur Chaplin so far as the stipulations herein contained are to he ohserved by the Aruha Island Phosphate Company Limited doth herehy agree with the said Charles Brodie Sewell in manner following that is to say.

1. The said Charles Brodie Sewell will use his utmost endeavours to proeure the Grant of the said Concession to the Aruha Island Gold Mining Company Limited or to himself or to some other person as a Trustee for the Aruba Island Gold Mining Company Limited and will pay and diseharge all the costs and expenses of and incident to the ohtaining sueh Concession.

2. If the said Concession shall he granted to the Aruha Island Gold Mining Company Limited or to the said Charles Brodie Sewell or to some person as a Trustee for the Aruha Island Gold Mining Company Limited the said Charles Brodie Sewell will within four Calendar months after the grant of the said Concession as aforesaid if he can obtain the consent of the Aruba Island Gold Mining Company Limited therefor assign to the Aruha Island Phosphate Company Limited with the eonsent of the Aruha Island Gold Mining Company Limited all the rights and privileges to whieh the said Charles Brodie Sewell is entitled under the said Agreement of the twenty fourth day of August one thousand eight hundred and seventy seven.

3. In consideration of the Assignment contemplated by Clause 2. and upon the execution of such Assignment by the said Charles Brodie Sewell the Aruba Island Phosphate Company Limited will pay to the said Charles Brodie Sewell the sum of Twenty one thousand pounds which sum shall be satisfied by the allotment to him or his nominees of Two thousand one hundred fully paid up shares of Ten pounds each in the Company.

4. This Agreement is conditional upon the formation of and registration of the Aruba Island Phosphate Company Limited being completed on or before the thirty first day of December One thousand eight hundred and seventy eight.

5. The said Arthur Chaplin being a formal party only shall not incur any personal responsibility of any kind whatever under this Agreement.

In witness whereof the said parties have hereunto set their hand the day and year first above written.

Witness to the signatures of the said CHARLES BRODIE SEWELL and ARTHUR CHAPLIN.

C. BRODIE SEWELL

ARTHUR CHAPLIN.

GEORGE SMITH, Clerk to Tarrant Imackrell
2 Bond Court Walbrook.

12687 C/7.

Registered
5252
23 May 1879.

We The Aruba Island Phosphate Company Limited do hereby adopt and agree to carry into effect the above contract entered into on our behalf by the above named Arthur Chaplin.

As witness our common Seal this Twenty first day of May One thousand eight hundred and Seventy nine.

The Common Seal of The Aruba Island Phosphate Company Limited was affixed hereto in the presence of

seal

J. P. SMEDLEY
JOHN WIDDECOMBE } *Directors.*
ARCHD. MACKENZIE *Secretary.*

Bijlage E.

6431 C. N. L. | 6191/5. | Registered 7489 4 Nov. 1872.

Articles of Agreement made this the 20th day of Juny A. D. 1872 by and between Moses Anker and Charles R. Bissell of the first part and the undersigned several persons whose names and signatures are affixed hereto of the second part witnesseth.

The parties of the first part alledge that they are the sole owners of a Concession granted by the Dutch Colonial Government of Curaçao West Indies giving a sole and exclusive right to mine upon the Island of Aruba (one of the dependancies of said Island of Curaçao) for a term of 30 years from this date, and they allege that they have discovered a large number of veins of rich Gold bearing quartz upon said Island as may be seen by the various reports upon the same and that they are desirous of developing and working the same.

To raise the necessary capital to open said mines profitably and to erect Stamp Mills and other machinery necessary for the reduction of the ores. The parties of the first part agree with the parties of the second part That for and in consideration of Two thousand five hundred pounds in hand paid, the receipt whereof is hereby acknowledged, and the payment of a further sum of Ten thousand pounds upon the receipt by the parties of the second part of Official information from the Government of Curaçoa that a transfer of the Concession and all the rights appertaining thereto, had been legally made and officially recognized and recorded to the Aruba Island Gold Mining Company of Londom Limited and the further sum of Forty thousand pounds to be provided as a working Capital as hereinafter stated. To convey to a Company to be formed as hereinafter stated all their right title and interest of every name and description in and to the said Concession, and all the ores now mined or to be mined on said Island, and all the plant tools & machinery connected therewith including some Twenty Thousand Tons (20.000) of ores now mined upon the surface.

The Company to be formed of the vendors and the other per-

sons by whom this memorandum may be signed with a nominal Capital of 500.000 pd. st. divided into shares of 25 pd. st. each. 50.000 pd. st. to be issued in a shares to the parties of the second part to represent the 50.000 pd. st. to be furnished by them as aforesaid and 450.000 pd. st. to be issued as B. shares and to be deemed fully paid and to rank for profit equally with the A. shares which shall be distributed as follows, viz 210.000 pd. st. in the way of Bonus to the parties of the second part pro rata and 240.000 pd. st. to the parties of the first part. The liabilities and payments to be taken and made by the parties of the second part are pro rata according to the amount respectively set opposite their respective names, and such amounts or any payments made by them respectively shall be considered and deemed as payments or contributions upon the shares to be allotted to them in the said Aruba Island Gold Mining Company Limited and it being proposed to raise the sum of Fifty thousand pounds sterling to purchase the Concession and rights hereintofore named and to furnish the Capital for working the same.

We the undersigned hereby agree with each other when called upon by the said Aruba Island Gold Mining Company Limited to subscribe in A shares for the Amount and to pay them the sum set opposite our respective names asfollows viz.

One half upon demand, Ten percent in Sixty days, and the remainder from time to time as a general meeting of the Company may determine.

It being agreed and understood that we are to receive and participate in the B. shares of the Company to be formed Pro Rata as hereintofore stated.

London June 20th 1872.

MOSES ANKER.

Witness as to
ANKER & BISSELL
G. HODGES.

CHARLES R. BISSELL.

Bijlage F.

PUBLICATIE-BLAD.

A°. 1867, N°. 4.

Verordening,

op de uitgifte in eigendom of pacht van publieke gronden in de kolonie Curaçao.

IN NAAM DES KONINGS!

De Gouverneur van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat bij art. 173 van het Reglement op het beleid der regering bepaald is, dat al wat betreft de uitgifte in eigendom of pacht en het beheer der domaniale gronden en bosschen, of de uitoefening van andere domaniale regten, geregeld wordt bij de wet en, bij gebreke van deze, bij Koloniale verordening,

Heeft, na verkregen goedkeuring van den Kolonialen Raad, en gelet op de tweede zinsnede van art 50 van het Regeringsreglement dezer kolonie, vastgesteld onderstaande verordening:

Art. 1.

Tot het doen van afstand in eigendom, concessie, huur of erfpacht van domaniale gronden is alleen de Gouverneur bevoegd.

Daar waar afstand van domein in strijd kan zijn met verkregen regten van de eigenaren der aangrenzende gronden, worden dezen gehoord en moet op hunne belangen gelet worden.

Indien een der eigenaren van gronden bezwaar heeft tegen den afstand van domeingrond, levert hij schriftelijk de redenen van bezwaar aan den Gouverneur in. In dit geval kan de afstand niet geschieden, dan na verhoor van den Raad van bestuur en bij een met redenen omkleed besluit.

Art. 2.

Onder afstand van gronden wordt niet begrepen de bevoegdheid om mijnen en groeven onder den beganen grond, ook kleigroeven daaronder begrepen, aan te leggen, zullende geen eigenaar van gronden daartoe bevoegd zijn, dan na verkregen vergunning van

het bestuur. Ook het springen van steenen mag in geen geval anders, dan met vergunning en behoudens inachtneming van de deswegens bestaande bepalingen, geschieden.

Art. 3.

Afstand en overdragt in eigendom, concessie of erfpacht van eene oppervlakte gronds, grooter dan 2 bunders zal in den regel niet anders dan tegen betaling en bij openbare verkooping, uitloving of verpachting geschieden.

De Gouverneur blijft bevoegd om, wanneer het in het kennelijk belang van het domein is, na verhoor van den Raad van Bestuur, de overdragt, concessie of erfpacht onder de hand te doen geschieden; zoo ook om over kleinere stukken gronds naar welgevallen en ten meeste nutte in het belang der kolonie te beschikken, behoudens inachtneming der bepaling van art. 1.

Art. 4.

De Gouverneur is evenzeer bevoegd kleine stukken gronds van minder dan 2 bunders aan te koopen, wanneer die aankoop strekken moet tot het aanleggen, verbeteren of uitleggen van straten en wegen.

Art. 5.

Verhuring van domeingronden, van grooter oppervlakte dan 2 bunders, zal mede in den regel niet dan bij openbare verhuring geschieden; behoudens de bepaling van het 2e lid van art. 3.

De termijn van verhuring zal ten langste den tijd van 20 jaren bedragen.

Bij het huurcontract worden zoodanige bepalingen gemaakt, als ter bevordering van ontginning, en tot verbetering der waarde kunnen leiden en in het bijzonder:

a. dat de huurder de gronden, zonder toestemming des Gouverneurs, geheel noch gedeeltelijk, aan anderen mag verhuren.

b. dat geene opgaande boomen geveld of uitgeroeid mogen worden.

c. dat de huurder, in de plaats van doode boomen, krachtige en levendige boomen moet planten en onderhouden.

d. dat bij het kappen van brand- of verf hout, indien de bevoegdheid daartoe aan den huurder toegekend is, geen ander hout dan snoeisel mag worden ingezameld; doch dat de stam of stammen, in behoorlijken wasdom moeten worden gelaten.

e. dat gronden, voor landbouw verhuurd, bij het eerste daarvoor geschikte saizoen beplant moeten worden, en zulks overeenkomstig de eischen van den landbouw.

f. dat bij het einde of de ontbinding van de huur en het ontruimen van de gehuurde gronden, de huurder afbreken en wegnemen mag alle door hem gestelde gebouwen, onder verpligting nogthans, om de schade te vergoeden, door dit afbreken en wegnemen veroorzaakt; kunnende evenwel tusschen partijen overeengekomen worden dat het Gouvernement die gebouwen voor de waarde kan overnemen, doch dat in elk geval het Gouvernement het regt van terughouding op die gebouwen zal hebben, tot dat de huurder het verschuldigde ten volle voldaan heeft.

g. dat de huurder in geen geval vermindering van huur zal mogen vorderen, hetzij wegens gewone of voorziene, hetzij wegens buitengewone of onvoorziene rampen, of wegens verlies van gewas, of om welke reden ook.

Art. 6.

Alle uitgegeven gronden, onder welken titel ook, moeten op straffe van vernietiging der overeenkomst, binnen een jaar na het aangaan der overeenkomst door den verkrijger behoorlijk omheind of getrankeerd zijn.

Art. 7.

Niet naleving van de in deze verordening, of bij deswegens aangegane overeenkomst, bepaalde voorwaarden, geeft, nadat de wederpartij in gebreke is gesteld, aan het Gouvernement grond de vernietiging van de overeenkomst te eischen; onverminderd de vordering wegens schadevergoeding, indien daartoe termen bestaan.

En zal deze verordening door opneming in het Publicatie-blad der kolonie worden afgekondigd en in werking treden op den dag der uitgifte van het Publicatie-blad waarin zij geplaatst is.

Gegeven te Curaçao den 8 Mei 1867.

De Gouverneur van Curaçao,
DE ROUVILLE.

Bijlage G.

Kennelijk zij het bij deze dat de ondergeteekende C. S. Gorsira Administrateur van Financien namens het Gouvernement dezer Kolonie als daartoe gemagtigd bij Gouvernements besluit van den 13 December 1867 No. 636 aan de eene zijde en Francisco Isola voor zich zelven ter andere zijde met elkander overeengekomen zijn dit contract aan te gaan wegens de bij bovengemeld Gouvernement alhier aan den genoemden Francisco Isola verleende Concessie tot ontginning der delfstoffen op Aruba

te weten:

1°. Door het Gouvernement dezer Kolonie wordt aan den Contractant F. Isola verleend het uitsluitend regt tot ontginning der delfstoffen bevattende gronden op Aruba en zulks voor den tijd van vijf en twintig achtereenvolgende jaren, aanvang nemende zes maanden na de dagteekening der acte van concessie. De concessionaris heeft het regt om, na behoorlijke naleving zijner verbintdenis gedurende den gestelden termijn, de Concessie onder dezelfde voorwaarden als waarop zij is verleend met nog tien jaren te verlengen, onder gehoudenheid van bij aanvang van het laatste jaar, wanneer de Concessie is verleend, aan den Gouverneur kennis te geven of hij van dat regt wenscht gebruik te maken.

2°. De Concessionaris neemt aan om jaarlijks bij vooruitbetaling althans binnen de drie eerste maanden van het jaar, aan de kas der kolonie te voldoen de som van Twee duizend vijf honderd gulden in wettig betaalmiddel. — De eerste betaling zal geschieden zes maanden na de dagteekening der acte van Concessie.

3°. De Concessionaris heeft het regt, om in de eerste vijf jaren der Concessie, de werken te staken, in welk geval de Concessie vervalt en ten behoeve van het Gouvernement verbeurd zullen zijn, alle niet uitgevoerde ertsen, alle reeds daargestelde en nog in uitvoering zijnde werken en voorts al het voor de ontginning gebezigd of ingevoerd materieel.

4°. By nalatigheid van den concessionaris in de voldoening der vastgestelde som van twee duizend vijf honderd gulden voor langer dan drie maanden, nadat zij verschuldigd is, vervalt de

Concessie en worden het hierboven bedoelde materieel zoomede alle niet uitgevoerde ertsen en alle reeds daargestelde en nog in uitvoering zijnde werken eigendom van het Koloniaal Bestuur.

5°. Daar waar het Gouvernement zich het regt heeft voorbehouden op de mijnen onder de aan ingezetenen van Aruba in eigendom of in Concessie afgestane gronden, heeft de Concessionaris het regt om wanneer er bepaaldelijk gegrond uitzicht op goede uitkomsten bestaat, die gronden te bewerken doch dan nog alleen tegen schadeloosstelling aan de eigenaren of Concessionarissen. Bij verschil omtrent het bedrag van de bedoelde schadeloosstelling beslist de Gouverneur der Kolonie.

6°. De Concessionaris verbindt zich om bij voorkeur, ingezetenen van Aruba by het werk te bezigen, en aangenome werklieden geen minder loon te betalen dan van vijf en zeventig centen daags. De werkdag wordt gerekend op negen uren met een uur rust, te weten van zes uur 's morgens tot twaalf uur en van een uur tot vier uur 's middags.

7°. Wanneer de Concessionaris geen genoegzaam aantal werklieden tegen de in het voorgaand artikel vermelde voorwaarden of daglooners op Aruba kan bekomen, kan hij zich tot den Gouverneur der Kolonie wenden om vergunning tot het invoeren van werklieden van andere plaatsen. De Gouverneur beslist op dat verzoek, zooals hij in het belang van de onderneming en dat van het Bestuur en van de openbare orde en veiligheid noodig acht.

8°. De directeur der mijnen zal den Gezaghebber op Aruba, steeds op de hoogte houden van alles wat de werkzaamheden betreft, hij zal voorts de regten en verpligtingen de werklieden duidelijk moeten omschrijven.

9°. Het Bestuur der Kolonie zal, in overleg met den concessionaris de onderneming zooveel mogelijk beschermen en aanmoedigen. De kosten die daarvan het gevolg zijn, zoomede die tot handhaving van de orde bij de werkzaamheden, komen ten laste van den Concessionaris, die gehouden is, voor de voldoening dier kosten vooraf zekerheid te stellen.

10°. De Concessionaris kan zich wettig doen vertegenwoordigen, en heeft het regt om eene maatschappij voor de mijnontginning daar te stellen. De statuten der maatschappij moeten ter goedkeuring van de Gouverneur der Kolonie worden aangeboden.

11°. De Gezaghebber op Aruba en de Gouvernementsbeambten, die daartoe door hem worden aangewezen hebben ten allen tijde het regt om de inrigtingen en de mijnen der maatschappij te bezoeken.

Tot nakoming der bovengemelde voorwaarden verbinden de ondergeteekenden zich als naar regten.

Aldus aangegaan op Curaçao, den 31 December 1867.

(get.) GORSIA.

(get.) F. ISOLA.

Geinterpreteerd door my aan den Heer F. Isola in de Engelsche taal.

De Beëedigde Interpreteur,

(get.) W. B. MELLINK.

ARUBA